بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2022/HC-A/375
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: އަބްދުﷲ ފަރުހާދު / (ދާއިމީ އެޑްރެސް އުނިކުރެވިފައި)
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއްގައި ޢަމުދަން ގަސްދުގައި އަތްލުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

ނިމުނު ތާރީޚު: 08 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1445
21 ޑިސެންބަރު 2023

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 15 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1444 / 11 އޮކްޓޫބަރު 2022

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:

- **ނަންބަރު:** 140/Cr-C/2019
- **ނިންމި ކޯޓު:** ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ގަސްދުގައި އަތްލުން
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 31 މާރިޗު 2019
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 07 އޮގަސްޓް 2022

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ޢަބްދުالله ފަރުހާދު (ދާއިމީ އެޑްރެސް އުނިކުރެވިފައި)

ޤާނޫނީ ވަކީލު: އަލްއުސްތާޛު ނޫރުއްސަލާމް ޢަބޫބަކުރު،

ޖެޝާވަރު، ހދ.ކުޅުދުއްފުށި، އަލްއުސްތާޛާ ޢާއިޝަތު ޝިފާ

މުޙައްމަދު، ހ.ދޮންއަންނާރުގެ

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

ޤާނޫނީ ވަކީލު: ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަލްއުސްތާޛު

އަޙްމަދު ފާސިލް އަދި ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަލްއުސްތާޛާ

އާމިނަތު ޝިޒާ އަޙްމަދު

ޖިނާއީ - ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ގަސްދުގައި އަތްލުން - ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ޚާއްޞަ ފިޔަވަޅުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި [illegible]، އެމާއްދާގެ (ނ) - ކުށް ސާބިތުކުރުމުގެ މިންގަނޑު - އާދައިގެ ހެކިވެރިން ތަފާތުވުން ޤަބޫލުކުރާ މިންގަނޑު - ކުޑަކުދިން ހިމާޔަތް ކުރުމަށް އެކުލަވާލެވިފައިވާ ޤާނޫނުތަކުގެ ބޭނުން

ފަސިހާތު މުޙައްމަދު ނިޔާޒްގެ ދަރިން، (މިދަރިންނަކީ ފަސިހާތު މުޙައްމަދު ފައިސަލް އަދި ފަސިހާތު މުޙައްމަދު ސަލީމް ޙާޟިރު ކުރުމަށެވެ.)

ތަޢާރަފު:

1. މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:140/Cr-C/2019 ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން ނިންމާފައިވާ ޙުކުމާ ހަވާލާ ޒާފަރާނަކަމުން، ޢަބްދުﷲ ފަރުހާދު ("ފަރުހާދު" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް") ގެ ފަރާތުން އެދަޢުވާއާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ ދަޢުވާއެކެވެ. މިދަޢުވާގެ އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ("ދައުލަތް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތް") އެވެ.

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:140/Cr-C/2019 ދަޢުވާއިން ޙުކުމް މިއުނގެ މައްސަލަ ދަށުން އުފުލިފައިވެއެވެ. އަދި އޭގެ މިޙުކުމްގެ މައްސަލަ ކުރަ ސާބިތުވެފައިވާކަމަށް ވެއެވެ. ނަމަވެސް، މިދަޢުވާގައި ބަލާފައިވާ އެ ޙުކުމުގެ ތުހުމަތު ހަމަނުކުރި، ފަރުހާދު އިސްތިއުނާފުކުރި ބަޔެވެ.

މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

3. އަނިޔާ ލިބުނު 14 އަހަރުގެ ކުޑަކުއްޖާ ("ކުޑަކުއްޖާ1") ގެ އެއްބަނޑު ދައްތަ ބަލަން ދިޔައީ އޭނާގެ މަންމަ ބަލިވެ އުޅުއްޖި 2015 ޖުލައި 02 ގައި ކަމަށް އޭނާ ބުނެއެވެ. ބަލަން ދިޔައިރު، އޭނާގެ ކޮއްކޮ "ކުޑަކުއްޖާ1" ގެއަށް ނުވަތު، ބޭރުގައި އުޅޭ، އޭނާއަށް ގާތު އުޅޭނީ ކަންތައްތަކެއް އެއްގޮތް، ކުޑަކުއްޖާ1 އެވެރިންނަށް، ގެސްޓް ހައުސްގައިކަމުގެ އާއި އޭނާގެ ބައްޕައިންގެ ގޭގައި ކަމަށް ބުނެއެވެ.

4. އޭގެފަހުން، ކުޑަކުއްޖާ1 ގެއްލިގެން 2015 ޖުލައި 05 ގައި ފުލުހުންނަށް ރިޕޯޓް ކުރިކަމަށް އޭނާގެ ދައްތަ ބުނެއެވެ. އަދި 06 ޖުލައި 2015ގައި ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުން، ކުޑަކުއްޖާ1 ގެންދި، އޭނާގެ ބައްޕަ ނެގިއެވެ.

5. ކުޑަކުއްޖާ 1 ގެ ބަޔާނުން، އޭނާއާމެދު ގިނަ ބަޔަކު ބައިވެރިވެގެން، ފަހަރުމަތިން، ހަށިވިއްކުމުގެ ވިޔަފާރި ކުރުވައި، މަސްތުވާތަކެތިދީ، ބަދުއަޚްލާޤީ އަމަލު ހިންގުވައި، އެކުދިންގެ ބަރަހަނާ މަންޒަރު ދައްކުވައިދީ ޒިނޭ ނަގައި، ބޮޑުކޮށް [illegible] ތުހުމަތު ކުރެވުނެވެ. އަދި މިކަމުގައި، އަނިޔާލިބުނު 16 އަހަރުގެ ކުޑަކުއްޖާ ("ކުޑަކުއްޖާ2") ޝާހިދު ކޮށްފައިވާކަންވެސް އެނގެނެވެ. އެތުހުމަތު ކުރެވުނު މީހުންގެ ތެރެއިން، އެކަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތެވެ.

6. އެހެންވެ، ފަރުހާދުގެ މައްސަލަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްސަ އުސޫލުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާއިރު، އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއްގައި ގަސްދުގައި އަތްލުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދައުލަތުން އުފުލިއެވެ.[1] އެދައުވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:140/Cr-C/2019 ޤަޟިއްޔާއިން ބަލައި، ފަރުހާދުގެ މައްސަލަ ކުށް ސާބިތުވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި 10 (ދިހައެއް) އަހަރަށް ޖަލަށްލުމަށް ޙުކުމް ކޮށްފައިވެއެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމި ގޮތް:

7. ދައުލަތުން ހުށަހެޅި މި ދައުވާ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:140/Cr-C/2019 ޤަޟިއްޔާއިން ބަލައި ޙުކުމް ކޮށްފައިވަނީ؛

> "ދައުލަތުން (ނަމާއި އެޑްރެސް އުނިކޮށްފައި) އާސިފް، އާއި (ނަމާއި އެޑްރެސް އުނިކޮށްފައި) ފަރުހާދު އަދި (ނަމާއި އެޑްރެސް އުނިކޮށްފައި) ހުސައިންގެ މައްސަލަތަކާ ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއްގައި ގަސްދުގައި އަތްލުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ޝަރީޢަތުން ބެލުމުން، ދައުލަތުން ކޮށްފައިވާ ދައުވާގައިވާ ފަދައިން، 2015 އަހަރުގެ ޖުލައި މަހުގެ ތެރޭގައި (އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ 1 ގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އުނިކޮށްފައި) (14 އަހަރު) އާއި (އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ 2 ގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އުނިކޮށްފައި) (16 އަހަރު) ގެ ގައިގައި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި އާސިފްއާއި ފަރުހާދު އެއްބާރުލީމާއި، (އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ 1 ގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އުނިކޮށްފައި) (14 އަހަރު) ގެ ގައިގައި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި ހުސައިން އެއްބާރުލީމާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު

---

[1] ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު ނަންބަރު 145/DF/2019/92 (31 މާރިޗު 2019)

12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޙަވާލާދީ އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން؛

(1) (ރަށާއި އެޑްރެސް އުނިކުރެވިފައި) އާސިމްއާއި (ރަށާއި އެޑްރެސް އުނިކުރެވިފައި) ފަރުހާދު އަދި (ރަށާއި އެޑްރެސް އުނިކުރެވިފައި) ހުސައިން، މި ތިންމީހުންކުރެ ކޮންމެ މީހަކު ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ގަސްދުގައި އަތްލުމުގެ ކުށުން ކުށްވެރި ވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި؛ އަދި

(2) މިކުށުގެ ޢުޤޫބާތެއްގެ ގޮތުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޙަވާލާދީ އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން، އާސިމްއާއި ފަރުހާދު އާއި ހުސައިން މިތިން މީހުންކުރެ ކޮންމެ މީހަކު 10 (ދިހައެއް) އަހަރަށް ޖަލަށްލުމަށް ހުކުމްކުރުން؛ އަދި

(3) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 186 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މިމައްސަލައާ ގުޅިގެން ޖަލު އަދަބުގެ ގޮތުގައި އާސިމްއާއި ފަރުހާދު އާއި ހުސައިން، މިތިން މީހުންކުރެ ކޮންމެ މީހަކު ބަންދުގައިކުރަންޖެހުނު މުއްދަތަކީ 9 (ނުވައެއް) އަހަރާއި 10 (ދިހައެއް) މަހާއި 15 (ފަނަރަ) ދުވަސްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިގޮތުގެ މަތިން ހުކުމްކޮށް މިޤަޟިއްޔާ ނިންމައެވެ."[2]

މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތައް:

8. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:140/Cr-C/2019 ދަޢުވާއާ ބަޔާންވެދިޔަ ގޮތަށް ނިންމުމުން، އެނިންމުމަކީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށްބުނެ، އެދަޢުވާގެ ފަރާތުގެ ބައި އިސްތިއުނާފު ކުރަމުންދަނީ ތިރީގައިވާ ނުކުތާތައް ހުށަހަޅައި، އެނުކުތާތަކާއިގުޅޭ ތަފްސީލު ވަކިވަކިން ދަންނަވައިފައެވެ. އެގޮތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކަކީ؛

8.1 **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ؛** ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 140/Cr-C/2019 ދަޢުވާގެ ނިންމުމަށް ވާސިލުވުމުގައި ކުއްޖާ ކިޔައިދޭ ކިޔައިދިނުމަކީ އާދައާ ހިލާފު ތަފާތުކަމަށް މިންވަރުގެ ކިޔައިދިނުމެއްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ

---

[2] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ދަޢުވާގެ ހުކުމްގައި މައްސަލައިގެ ހިމެނޭ އަނިޔާލިބުނު ކުޑަ ދުވަސްދުވަހު، ދޭ އެންމެހައި މައުލޫމާތު އަދި މިމައްސަލައިގެ ތުހުމަތުކުރެވުނު ފަރާތްތަކުގެ ފުރިހަމަނަމާއި އެޑްރެސް ހިމަނާފައިވިނަމަވެސް، މިނިންމުމުގައި އެމީހުންގެ ނަންތައް ކުރެވިފައިވަނީ އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތު ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ގޮތުން އެފަރާތްތަކުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އުނިކުރެވިފައެވެ.

2019/SC-A/77 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަޙްމަދު މުންތާޒު) ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

8.2 **ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ؛** ޝަކުވާ ކުރި ކުދިންގެ އަނބުރާގައި ޖަދަލުތަކާއި އުފުރުނުދީ ގޮތް ބަދަލުވުމާއި މައްސަލައިގައި ވާޤިޢާތަކާއި ކުދިންގެ އަނގާގައި ޖަދަލުތަކާއި ދުވަސް ގޮތުން ހިނގާފައިވާ ބަދަލުން ސާބިތުވާން ހުރިކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާތީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/16 (ދިވެހި ދައުލަތް (އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) ވ. ޢަލީ ޝާފިރު) ޤަޟިއްޔާގެ އުސޫލުތަކާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

8.3 **ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ؛** ޝަކުވާކުރި ކުދިންގެ ކިބައިގައި މުއްދަތަކާބެހޭ ގޮތުން ޝަކުވާ ކުރުމުގައި ނިޝާނެއް ތުހުމަތުގެ އިސްތިމްރާރު އޮތްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިބަހުން ސާބިތުވާކަމަށް ބެލިނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/16 (ދިވެހި ދައުލަތް (އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) ވ. ޢަލީ ޝާފިރު) ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތައް:

9. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް ވަކިން ތަފްސީލުކޮށް އިސްތިއުނާފީ ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މީގެތެރެއިން ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައިވެސް އެނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ވަކިން ތަފްސީލުކޮށް ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިތަފްސީލުތަކަކީ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ހިމެނުން ބައެއްކަމަށްވާތީ، ޚުލާޞާ ގޮތެއްގައި އެކަންކަން ބަޔާންކުރަމެވެ. މިގޮތުން؛

9.1- އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ކުއްޖާގެ ހެކިބަސް އާދައާ ޚިލާފަށް ތަޙުޤީޤުކުރަން ކަނޑައެޅުމުގައި [illegible] ޓެސްޓެއްގެ ގޮތުގައި ކުއްޖާގެ ބަސް އެތެރެ ފުރުންނާއި ބޭނުންކުރުން އެއްގޮތްވާތޯ ބެލުމަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2019/SC-A/77 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަޙްމަދު [illegible]) ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. މިގޮތުން، ކުދިން ހިފަހައްޓާ ހިފަހައްޓައިދިނުން އެތެރެ ފުރުން އެއްގޮތްކޮށްގެން ކަނޑައެޅުމުގައި ކުދިން އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ހިފަހައްޓައިދިނުމާއި އަނިޔާ ލިބުނުކަމަށް ބުނާ ކުދިންގެ ބަޔާންނަގާއިރު ފުރުޞަތުއަރުވާކަމަށް ޢިބާރާތްކޮށްފައި ނުވާކަމުގައި ކުޑަކުއްޖާ1 އާއި ކުޑަކުއްޖާ2 ހިފަހައްޓައިދިނުމުގައިވެސް ބޭނުމަކީ ފުރުޞަތުކުރުވައިދިނުމަކީ ހުރިކަން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ. އަދި މިފުރުޞަތުދިނުމުގެ ތަފްސީލުގައި އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި އާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ތަފްސީލުކޮށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އެކަށީގެންވާ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރިއިރު އޮޅިފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން އަނިޔާ ލިބުނު ކުދިން ތަޙުޤީޤަށް ހާޒިރުކުރަން ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަން ހޯދޭ ގޮތުގައި ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހާޒިރުކޮށް ހެކިބަސް ޤަބޫލުކުރެއްވުމުގައި، މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ދިރާސާކޮށްފައިވަނީ މިފަދަ ހާލަތު ތަފްސީލު ދިން ބައިވެރިވާކަން ކަމަށެވެ. އަދި ޝަރީޢަތުން ހާޒިރުކޮށްފައިނުވާ ހިޔަން ތަސްދީޤުކުރަން ދިފާޢުވާ ބަޔާންތަކުން ކުއްޖާގެ ބަސް ބާޠިލުކުރުން [illegible] ގޮތުގެ [illegible]، ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުވުމަށްވާ [illegible] ތަޙުޤީޤު ދިރާސާ ބަލާފައިވާ [illegible] ތުހުމަތުކުރާ އަދަބު ހިނގާފައިވާކަން ކުއްޖާ ބުނާ ބުނާ އެއްގަޑިއަށް ދަރަޖަތަކުގެ 5 ބާވަތުގެ ހެކި ލިބިފައިވާކަމަށެވެ.

-9.2 އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ މައްސަލައިގައި ޝަކުވާކުރި ކުދިންގެ އިޖްތިމާޢީ ހާލަތު ދެނެގަތުމަށް ތަޙްޤީޤުކޮށްފައިވާ އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓުގައި ކުދިންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަމާބެހޭ ގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، ކުދިންނަކީ ސުލޫކުތަކާ އުމުރުފުރައިގެ ކުދިންނަށް ވިސްނަމަށް އެކުދިން ސުލޫކަށް ނުރާކަމަކާއި، އަނިޔާ ލިބުން ކުޑަކުއްޖާ1 ވަޒީފާއަށް ދާން ފެށި ބޭރުގައި އުޅޭ ވަގުތު މަދުކުރުމުންކަމަށާއި، ކުދިން އާންމުކޮށް އުޅެނީ ގެއިން ބޭރުގައި ކަމަށާއި، އެކުދިން މީހުންގެ ގޭގޭގައި ގެސްޓް ހައުސްތަކަށް ގޮސް ހަދާކަމަށާއި މަސްތުވާތަކާއި ބޭނުންކުރާކަމަށްވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. އަދި ކުދިންގެ ބަހުން އެނގިފައިވާ ގޮތުން ފައިސާގެ ބަދަލުގައި ބަދަލަކީ ޖަމާލު ހިންގުމަށްފަހު ލިބޭ ފައިސާ ބޭނުންކުރަނީ މަސްތުވާތަކާއި ގަތުމަށްކަން ރިޕޯޓުން ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމަށެވެ. އަދި އަނިޔާލިބުން ކުޑަކުއްޖާ2 އާއެކު މިހާރުވެސް ހިނގާފައިވާ ދެފަހަރު ދެގޮތަކުން ބުނެފައިވާތީ ދުރަހަރަށް ބާން ނަގަން ޖެހޭކަމަށްވެސް ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ޝަކުވާކުރި ކުދިން ދައްކާ ވާހަކަތަކުގެ ބަޔާނާއި ދެކު ސަލާމަތްވުމަށް ކަންކަން މީހުން ހުކުމް އެކަންކަމުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމަށާއި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދަލީލާއި ހެކިންގެ ހެކިބަހުގައި ޝަކުވާކުރި ދެކުދިންނަށް ހަރުގައި ނަން މަސްއޫލު އަޚްލާޤީ ގޯސްކުދިންނަކަން ބުނެފައިވާކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް މިކަންކަމަށްވެސް ބަރުދަނެއް ދީފައިނުވާކަމަށެވެ.

-9.3 އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ އަނިޔާ ކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި ކުއްޖާއަށް އަނިޔާކުރިކަމަށް ބުނެފައިވަނީ ދޮގު ހަދައިގެން ނުވަތަ ނުބައި ނިޔަތެއްގައި ފައިދާއެއް ހާސިލުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައިމެ ބަޔާންވާނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/16 (ދިވެހި ދައުލަތު (އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) ވ. އަލީ ޝާކިރު) ގަޟިއްޔާގައި

ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށެވެ. މިގޮތުން ކުދިންގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި ދެކޮޅަށް ޝަކުވާކުރުމުގައި ނުނިޔަތުއް އޮބްކަން ދަގާދަމުކާނުދު ހެކި ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށެވެ. އަދި ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކުންނާއި ކުދިންގެ އަމިއްލަ ބަޔާންވެސް، ފައިސާގެ ބަދަލުގައި އެކި މީހުންނާއެކު ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގާފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމުން މިއީ ކުދިން މިފަދަ ވާހަކައެއް ހަދައިގެން ދެއްކުމުގެ އިސްތިޢުދާދެއް އޮތްކަމަށް ބެލުމަށް ފުރު މިންވަރެއްކަމަށާއި، އަދި ދިފާޢުގައި ހުށަހެޅި ގޮތުގައި ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސް ދިން ފަރާތް ޝަރީޢަތުގައި ދިން ހެކިބަހުގެ ސަބަބުން ކުދިންގެ ނިޔަތާމެދު އެކަށީގެންވާ ފަދަ ޝައްކެއް އުފެދިގެން ދާކަމަށެވެ. މިގޮތުން މިމައްސަލައިގެ ހިފުނު ކުދިންނަކީ އެކި މީހުންގެ އަމުން ފައިސާނަގައި ފައިސާގެ ބަދަލުގައި ޖިންސީ އެކި ހިންގައިދީ މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާކަމަށް ރަށަށް މަސްތުވެ ކުދިންކަމަށްވާއިރު، އަދި އަނިޔާވެރިކަން ކުޑަކުއްޖާ 2 އަމިއްލަ ބަޔާނުގައި ވެސް ޖިންސީ ގޯނާގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެކުރިންވެސް އެކި ގެއިން ބޭރަށް ދިއުމަށް ހުރަސްއަޅާކަމަށްޓަކައިކުރި ދޫގެ މުރުކަމެއްކަމަށް އިއްތިފާޤުވެފައިވާކަމަށާއި، އެހެންކަމުންވާއިރު ދުރުދިޔާ ބައްޔެއްގެ މައްސަލައެއް މިފަދަ ތުހުމަތެއް ކުރުމަށް މިކުދިން ފަސޭހަކަން ކަމެއްނޫންކަން އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށް ކަމުގައި ދެކޭ ކަމަށް ނުވަތަ ކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތް:

10. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި އެދިފައިވަނީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:140/Cr-C/2019 ޤަޟިއްޔާއިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރެވިފައިވާ ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށްކަމުން ކަނޑައަޅައިދެއްވައި އެޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާޠިލްކޮށްދީ ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވުމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ޕްރޮސިކިއުޝަން ދެއްކި ވާހަކަތައް:

11. އިސްތިއުނާފުރައްދުވާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ ޖަވާބު ތަފްސީލުކޮށް އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާގެ ޖަވާބު ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މިމައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައިވެސް އެނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ތަފްސީލުކޮށް ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެތަފްސީލުތަކަށް މިޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ހިމެނިގެންދާނީ، ޚުލާސާ ގޮތެއްގައި އެވާހަކަތައް ބަޔާންކުރާނަމެވެ. މިގޮތުން؛

-11.1 ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ ޖަވާބު ތަފްސީލުކޮށްދެމުން ދައްކަވަމުން ބުނެފައިވަނީ އިސްތިއުނާފު ފޯމުގެ 8.1.4 އިން ފެށިގެން 8.1.22 ގެ ނިޔަލަށް ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަކީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކެއް ނޫންކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން މިއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިސްތިއުނާފީ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކަށްވާތީއެވެ. ނަމަވެސް ބަޔާނުގެ ބޭނުމަކަށް މިނުކުތާގެ ރައްދުގައި ބުނެފައިވަނީ އަނިޔާ ލިބުނު ކުޑަކުއްޖާ1 ފުރަތަމަ ދިން ބަޔާނުގައި ވަރަށް ބައިވަރު މީހުންގެ ވާހަކަ ހިމެނޭއިރު ދެވަނަ ބަޔާނާއި ދައުވާލިބޭ މިހާރާ ގުޅިގެން ދީފައިވާ ބަޔާނެއްކަމަށެވެ. އަނިޔާ ލިބުނު ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ ބަޔާންތަކުގައި ތަފާތު ފެންނަކަށް ހުރިކަން ފާހަގަ ނުވާކަމަށާއި ދިފާޢުން ބަލާއިރުވެސް ހާދިސާ ހިނގިކަމާ އެކަމުގައި ޝާހިދުވާ މީހުންނާ އެކަށްކުރި ގޮތަކަށް ކިޔައިދީ ހިޔަރިންގުގައި ފުރުޞަތުދީފައި ނުވާކަމަށެވެ. އަދި ކުދިންގެ ހެކިބަސް ކޮރަބޯރޭޓް ނުކުރާކަމަށް ބުނެފައިވާ އަނިޔާ ލިބުނު ކުޑަކުއްޖާ1 ދެއްކި ވާހަކައަށް އަނިޔާ ލިބުނު ކުޑަކުއްޖާ2 ކޮރަބޯރޭޓް ކުރާކަމަށެވެ. މިކުދިން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުގައި އެކުލެވިގެންވާ ތެދުކަން ދިރާސާކުރުމުގައި ޕްރޮސިކިއުޝަނުންވެސް އިނގިގެން ނޫންކަމަށެވެ.

-11.2 އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގެ ޖަވާބު ތަފްސީލުކުރަމުން ބުނެފައިވަނީ ޝަކުވާކުރި ދެކުދިންނަށް އަނބުރާ ކޮށް ދެކުދިންނަށް ސާބިތުކުރަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުރިހާ ހާލަތުގައި

ބުރަދަނެއް ދީފައިނުވާކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާތީ ބަޔާންކޮށްފައި ހުށަހެޅުނުކަމުގައި ދަށު ކޯޓުން ރިޢާޔަތްކުރެއްވީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހުއްޖަތު ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ދިން ހެކިބަހަކަށްނުވާކަމަށްވެ. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ދެ ހެކިބަހަކީ ހުރިކަން ދައްކައިދިނުމަށް އެހެރިވިޔާ ދިން ހެކިބަހުން ދޫކުރަވަނީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ދެ ހެކިބަހަކީ ކާ ނުވަތަ ބޭ ހެކިބަހަކީ ފަސޭހަތާކަން ވަޒަންކުރުމުގައިވެސް ފާހަގަވާ ސަބަބުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ނުދެއްކޭކަމަށްވެ.

11.3- މިންވަރަކީ ނުކުތާގެ ޖަވާބު ދެއްކުން ބުނެފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/16 (ދިވެހި ދައުލަތު (އަޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) ވ. ބަރީ ޝަފާރ) ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ބުނެ ނުދޭކަމަށްވެ. ކުރިމަތިލާ ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 61 ވަނަ ނުކުތާގައި ދަށުން އިސްތިޤާމަތުކުރުން ޤަޟިއްޔާގައި ކުއްޖާގެ ނުހިނގާ ގުޅުން ބަލާނުކުރާ އުސޫލު މިމައްސަލައަށް ދަށު ކޯޓުން ތަޠުބީޤުކޮށްފައިވާކަން އެނގޭކަމުގައި، އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކި އެހެން ބަޔާންތަކުގެ އަދިގައި ވަޒަންކުރުމުން ނުހިނގައި އޮތްކަން މަދަނީ މިންގަނޑުން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށްވެ. މީގެ އިތުރުން އަނިޔާ ލިބުނު ކުޑަކުއްޖާ 2 ބައްޕައާމެދު ތުހުމަތު ތަކުރާރުކޮށް ފަހުން އެތުހުމަތު އަނބުރާ ގެންދިއުމުން އެކަމުން ކުއްޖާގެ ކުރެހިފާ ގޮތްޕާކަމުގައި، ކުއްޖާ ދަރިކަލުންގެ ދަރާދަރު ކަނޑައެޅުމަކީ ބޮޑުވިދިނަމަ އެކަމަށް ބަލާނުލައި ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ކަމަށް ވަޒަނެއް ނުދެވޭކަމުގައި، ސަބަބަކީ ކުއްޖާގެ ބަޔާނަށް ބަދަލުގެނެސް ތިޔާގަދަ ކުއްޖާ ހަމަޖެހިއްޖާ ކުއްޖާ ވީކަމުގައި ވަކިނުކުރެވޭއިރު، މިއަދުގެ ޝަރީޢަތްގައި ހިތަށްސާބިތުން އަދި ކުރިން ސިފަކުރެވިގެން ވާ ބުނެ އެނގިގެންނެވެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުއްޖާއަށް ޖަވާބުދާރީވާ ނުހިފެހެއްޓޭނެ ކުއްޖާއަށް އެނގިގެން އަނބުރާ ގެންދިޔަ ބަޔާން ދެވެނީ ފުރުސަތުލިބުނު އެމަޖިލީގައި ޢަމަލުކުރެވޭކަމަށްވެ. އަދި ކުއްޖާގެ މައްސަލަ ޖިނާއީ ދަށުވާގޮތް ކުރުކޮށްދޭ ފުރުސަތު އޮވެ ކުއްޖާ ދޭނޭކަމަށްދީން ވާނަމަ

ދައްކަންޖެހޭ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށެވެ. އަދި ހެކިބަސްދިން ފުލުހަކީ ކުއްޖާއަށް ރައްކާތެރިކަން ދޭންޖެހޭ ފަރާތެއްކަމަށް ވީހިނދު، އޭނާގެ ޒިންމާވެސް އަދާކުރުމެއްނެތި، އެޒިންމާ އަދާނުކުރި ވާހަކަ އަދި އެކަމުގެ ޒިންމާ ކުއްޖެއްގެ ބޮލުގަ އަޅުވައިގެން ދައްކާ ހިނދު، އޭނާގެ ހެކިބަހަށް ޝައްކުގެ ނަޒަރަކުން ބަލަންޖެހޭކަމަށެވެ. މިފަދަ މީހުންގެ ހެކިބަހަކީ އިތުބާރުކުރެވޭ ހެކިބަހެއް ނޫންކަމަށެވެ. މީގެ އިތުރުން، މިމައްސަލައިގައި އަނިޔާ ލިބުނު ކުޑަ ކުދިން ތިބިއިރު އެއް ކުއްޖަކު ދޮގެއް ހަދާފާނެކަމަށް ބުނެގެން ހުރި ހުރަހަޅުމުން، އަނެއް ކުއްޖާ ދޮގު ހަދާނެކަން ބަލުސްވެ ބޭނުމެއްވެސް ސާބިތެއް ނުކުރެވޭކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ބައްދަލު ފަރާތުން އެދޭ ގޮތް:

12. އިސްތިއުނާފު ބައްދަލު ފަރާތުން އެދެނީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 140/Cr-C/2019 ޤަޟިއްޔާއިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކުށްވެރިކަމަށް ހުކުމްކުރުމުގައި ޖިންސީ ނިސްބަތުގެ ބިން ގަސްތުގައި އަމުރުގެ ކުރި ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްނޫންކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރާ ކަންކަން:

13. މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 140/Cr-C/2019 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، އުމުރުސަބަ އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އިންޓަވިއުތަކާއި ކުރިން ދިފާޢުގައި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައުލަތާއި ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ހުށަހެޅިފައިވާ ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ހުކުމްކުރެވުނު ދަޢުވާ:

14. ދައުލަތުން މިމައްސަލައިގައި ދަޢުވާ ހުށަހަޅާފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްސަ އުސޫލުތަކުން އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުންނެވެ. އެމާއްދާގައި ބަޔާން ކުރަނީ؛

> ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ 3. (ހ) މީހަކު، ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި، ޖިންސީ ނިޔަތެއްއޮވެގެން
> ޢަމަލެއް ހިންގުން: ގަސްދުގައި އަތްލައިފިކަމަށްވާނަމަ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

މިފަދައިންނެވެ.

ދަޢުވާ ޘާބިތުކުރި ހާދިޘާ:

15. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކުރި ދަޢުވާ ޘާބިތުކޮށްފައިވާ ހާދިޘާ ބަޔާން ކޮށްދީފައިވަނީ؛

> "އަބްދުﷲ ފަރުހާދު، 2015 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައި މަހުގެ ތާރީޚަކުގައި، މީނާ އާއި، (ރަށުގެ ނަން) ގިފުޓް އަހްމަދު އާސިމް ބައިވެރިވެގެން މީނާގެ ނާލިސް ބޮޅުރައިބާން (ރަށުގެ ނަން) (ކުޑަކުއްޖާ1) (14 އަހަރު) އާއި، (ކުޑަކުއްޖާ2) (16 އަހަރު) ގެންގޮސް، އެތަނުގައި ހުރި ފޮޅުސަގާ ކޮޓަރިއަކަށް މިކުދިން ވެއްދުމަށްފަހު މީނާ (ކުޑަކުއްޖާ2) ގެ އުރަމަތީގައި އަނގަޔާ ބޭއްވުމަށްފަހު، މީނާގެ ކުރިމަތީފަރާތް (ކުޑަކުއްޖާ1) ގެ ކުރިމަތީފަރާތަށް ވައްދާ، ޖިންސީ އަމަލު ހިންގާފައިވާތީ" (ކުޑަކުދިންގެ ވަނަވަރު ހާމަވާ ބައިބައި ބަދަލުކޮށްފައި)

މިފަދައިންނެވެ.

16. ޖިނާއީ ޝަރީޢަތުން ކޮންމެ ދަޢުވާއެއް ދެވިގެން، ޖިނާއީ ޝަރީޢަތުން ޘާބިތުކުރަންޖެހޭ އަސާސީ ދެ އުންސުރަކީ، ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި މުއްބަރަދު އަތްލުން (actus reus) ކަމާއި، އެއަތްލުމަކީ ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ގަސްދުގައި (mens rea) ކުރި ކަމެއްކަމެވެ. މިއިން ކޮންމެ އުންސުރެއް ޖިނާއީ ޝަރީޢަތުން ޘާބިތުކުރަންޖެހޭ މިންގަނޑަކީ، އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކުތަކުން (beyond a reasonable doubt) މި މިންގަނޑެވެ.

އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއްނެތުން:

17.މީހެއްގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތުގައި ކުށެއް ސާބިތު ކުރަންޖެހޭ މިންގަނޑަކީ، އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއްނެތް މިންގަނޑެވެ. (ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51(ހ)) މި މިންގަނޑެއް ކުށް ސާބިތު ކުރުމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު:12/2009 ގައި ބަޔާން ކުރަނީ ހުރި ގުނަން ޖެހޭ ގޮތަކަށެވެ. އެޤާނޫނުގެ 47ވަނަ މާއްދާގައި އެންނަނީ؛

> "...އަންނަނިވި ބާވަތުގެ ހެކިތަކުން މަދުވެގެން ފަސް ބާވަތެއްގެ ހެކި ހުށަހަޅައިދެވިއްޖެކަމަށްވާނަމަ، އެ ހެކިތަކަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، މީހަކު ކުށެއް ކުރިކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއްނެތި ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ދީފައިވާ ހެކިކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

މިގޮތުން 12 ބާވަތެއްގެ ހެކި ބަޔާންކޮށް، ފަސް ބާވަތެއްގެ ހެކި ހުރިތޯ އަދަދު ކުރުމެވެ. އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއްނެތި، މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ހެކި ގެނައި އަދަދު ކުރުމާއި، ހެކި ވަޒަންކުރުމާއި މިއީ ތަފާތެވެ.

18.ހެކިބަސްދޭ ހެކިންގެ މައްސަލަ ބިނާކޮށް، ކުށެއް ސާބިތު ވެއްޖެކަމަށް ނިންމުމުގައި، އިސްލާމީ އަދި ސިވިލް ޤާނޫނީ ނިޒާމުގައި އެކަށައެޅިފައިވާ މަގެއް، އަދި ނިޒާމުގެ މައްސަލަ އެކަށައެޅިފައިވާ މަގެވެ. މިއާ ހިލާފަށް، ކޮމަން ލޯ ނިޒާމުގައި ހެކި ބަސްދޭ ހެކިންގެ އަދަދު މުހިންމުވެގެންނެއް ނުވެއެވެ. މިނިޒާމުގައި ބަރާބަރުކަމާ އަސާސީ ހަމައަކީ، ހެކިންގެ އަދަދަށް ނުބަލާ ހެކިން ދޭ ހެކިބަހުގެ ބާރަށް ބެލުމެވެ. ވީމާ، ހެކިބަސްދޭ ހެކި އަދަދު މިއަދަކަށްވެސް، އެހެނިހެން ހެކިބަހަކީ އަދި ބަރާބަރު ތަފާތުކުރަމުން ހެކި ބަލައިގަތުމަށް، ކުރިން ސާބިތު ކުރެވިދާނެއެވެ.

19.ޤާނޫނު ނަންބަރު:12/2009ގެ ދަށުން ހުކުމްކުރައިގެން ބެލުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2019/SC-A/77 ޤަޟިއްޔާ[3] ("މުޙައްމަދު ޤަޟިއްޔާ") ގައި، ބަޔާން ކުރައްވާ، "ކުށް ސާބިތު ކުރުމަށް އެއް

---

[3] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަޙްމަދު މުޙައްމަދު

ނަންބަރު އަށެއް ނަންބަރާ އެއްކޮށްގެން ނުވާ ހިސާބު ނަންބަރެއްގެ ގޮތުގައި ކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫނެވެ. ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ވަކި އަދަދަކަށް ހެކި ހަމަކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، މައްސަލަގައި، ކުޑަކުއްޖާ ދީފައިވާ ހެކިބަހަކީ އާދަޔާ ޚިލާފަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ހެކިބަހެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ހެކިބަހުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ސާބިތު ކުރެވިދާނެ" ކަމަށެވެ.

20. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ފުރަތަމަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކުރަނީ، ހެކި ވަޒަންކުރުމުގައި، ކުޑަކުއްޖާގެ ހެކިބަހަކީ އާދަޔާ ޚިލާފަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ހެކިބަހެއްކަމުގައި ދަށު ކޯޓުން ނިންމާފައިވީ، މިދެންނެވި މުޚްތަޞަރު ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރާ އުޞޫލާ ޚިލާފަށްކަމަށެވެ.

އާދަޔާ ޚިލާފަށް (ޝާޛުކަމަށް) ގަބޫލުކުރެވޭ (unusually convincing) މިންގަނޑަކީ ކޮބާ؟

21. މި މިންގަނޑުން ހެކި ވަޒަންކުރަންޖެހޭ ބާރުމިނަކީ، އާދާ ނުވަތަ މީހާ ބުނާ ހެކިބަސް ވަޒަން ކުރަންޖެހޭގޮތު ބާރުމިނެވެ. އެހެން ގޮތަކަށް ބުނާނަމަ، ދެމީހުންގެ ޝަހާދަތާއި ވާހަކަތަކަށް އަޑުއަހައި އެތަކުން ކާކުގެ ވާހަކައިގެ އެންމެ ބޮޑަށް ފަސޭހައިން ޤަބޫލުކުރެވެނީ ބަލައިގެން ގޮތް ކަނޑައެޅުމެވެ.

22. މިބާވަތުގައި ތިބޭނީ، އަނިޔާކުރި ކަމަށް ބުނާ މީހާއި އަނިޔާ ލިބުނުކަމަށް ބުނާ މީހާއެވެ. މިދެމީހުންވެސް ހާދިސާ ވާގޮތް އެކަކު ހާދިސާ ވާގޮތް އާއި އަނެކަކު ހާދިސާ ވާގޮތް ދިމާވެގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެއްގޮތެއް ނުވާނެއެވެ. އަނިޔާކުރި ކަމަށް ބުނާ މީހާ ވާގޮތަކީ ހާދިސާވީ އެގޮތާ ދަސްކުރަނީއެވެ. އަނިޔާ ލިބުނު ކަމަށް ބުނާ މީހާ ވާގޮތަކީ ހާދިސާވީ އެގޮތާ ދަސްކުރަނީއެވެ.

23. ވީމާ، އާދަޔާ ޚިލާފަށް (ޝާޛު) ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭފަދަ (unusullay convincing) ބުނާ މިންގަނޑަކީ، ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގައި، ހެކިބަސްދޭން ހުރީ ހަމައެކަނި އަނިޔާ ލިބުނު މީހާ ނުވަތަ މަންޒަރު ދުށް ފަރާތުން އެކަނި ހެކިއެއް ކަމަށްވެފައި، އޭނާ ހެކިވެރިޔާ ހެކިބަހާއި، މުއްތަހަމު ހެކިވެރިޔާ ބަލައި، އަދި ބަލައި، އަނިޔާލިބުނު ފަރާތް، ނުވަތަ އެމަންޒަރު ދުށް ހުރި ހެކިވެރިޔާގެ ވާހަކަ އާދަޔާ ޚިލާފަށް ގަބޫލު ކުރެވޭނަމަ، އެކަނިގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއްނެތި ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ބެލުމެވެ.

24. އަނިޔާ ލިބުނު ފަރާތުން ނުވަތަ އަނިޔާދިން މަންޒަރު ފެނުނު ހެކިވެރިޔާ، ކިޔައިދޭ ކިޔައިދިނުން އާދަޔާޚިލާފަށް ޤަބޫލު ކުރެވޭތީ ބެލުމުގައި، ހެކިބަސްދެއްވުން އޭނާ ކިޔައިދޭ ވާހަކަ ކިޔައިދޭ ގޮތް (ބޭރު ފުށާއި އެތެރެފުށުން) internally and externally އެއްގޮތްވުމާއި، އެވާހަކަތައް ކިޔައިދޭ މީހާގެ ސުލޫކީ ކަންކަން ހުންނަގޮތް ނުވަތަ ނުސިހަތެއް އޮތްތޯ ނުވޭތޯ އަދި މުޅި މައްސަލައިގެ ވަސައިގެން ވާކަންކަމަށް ބަލަންޖެހެއެވެ. އާންމު ގޮތެއްގައި މިއުޞޫލުން ކުރު ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައެޅޭނީ ހުރަހެއްވެސް އެންމެހާ ހެކިތަކުން ބަލައި އެހެކިތަކުގެ ޖުމްލަ ބުރަދަނަށް ބަލައިގެންނެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، ދިފާޢުން ހުށަހެޅި ހެކިތައްވެސް ހިމެނޭނެއެވެ.

މިމައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުޑަކުދިންގެ ހެކިބަސް:

25. މިމައްސަލައިގައި، ކުޑަ ކުދިންގެ ހެކިބަސް ނެގުމަށް އެކުދިން ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައެއް ނެތެވެ. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު:12/2009 ގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތާއި އެއްގޮތަށް އެކުދިންގެ ހެކިބަސް ނަގާފައެއް ނެތެވެ. މިމައްސަލައިގައި ވާހަކަ ދެކެވޭ ކުޑަ ދެކުދިންނަށް، މުދައްރިސުންގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު ވާޤިޢާ ހިނގައިދިޔަ، އުމުރުން 14 އަހަރާއި 16 އަހަރާއި ދެމެދުގެ ކުޑަ ދެކުދިންނެވެ.

26. އަނިޔާ ލިބުނުކަމަށް ބަޔާންކުރާ ކުދިންނަކީ، ޤާނޫނުގައި[4] ބަޔާންކުރާ ކުޑަކުދިންގެ އުމުރުގައި ތިބި ކުދިންނަމަވެސް، އެކުދިންނާމެދު ކަންވީގޮތް ޝަރީޢަތުގެ ބޭނުމަށް ކިޔައިދޭ އުމުރުފުރާގެ ކުދިން ކަމުގައި ދެކެމެވެ. ޚާއްޞަކޮށް ކުޑަކުއްޖާގެ ހެކިބަހުގެ މައްޗަށް ބުރަވެ އެކުއްޖާގެ ހެކިބަސް އާދަޔާ ޚިލާފަށް ޤަބޫލުކުރަން ފަސޭހަކަން ކުޑަކުދިންނާއި ނުވަތަ ވަޒަންކޮށްގެން ނިންމާފައިވާ މައްސަލައެއްގައި އުމުރުން 14 އަހަރާއި 16 އަހަރުގެ ދެ ކުދިންގެ ހެކިބަސް ޤާނޫނުގައި[5] ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން ނެގުމަކާއި ނުލައި، އަދި އަޑުއެހުމަކާއި ނުލައި، "ކުޑަކުއްޖާގެ ހެކިބަސް އާދަޔާ ޚިލާފަށް ޤަބޫލުކުރަން"

---

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު:12/2009 ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، ޤާނޫނު ނަންބަރު:19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު:18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނު) ގެ 118 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ).

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު:12/2009 ގެ 48 ވަނަ މާއްދާ.

ޤަބޫލުކުރެވެއޭ ބުނެ މީހެއްގެ ވައްކަން ކުން ސާބިތުކުރުމަކީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ބީރައްޓެހި ގޮތެއް ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

27. މީހެއްގެ ވައްކަން ޖިނާއީ ކުށެއް ސާބިތުކުރުމުގައި، ކުށުގެ މައްސަލަތަކާއި ގުޅިގެން، ހުކުމްކުރެވޭން ހުރީ އެންމެ ހެއްކެއް ނުވަތަ އަނިޔާ ލިބުނު މީހާ ނުވަތަ މީހުން އެކަނި ކަމަށްވާ ޙާލަތުގައި، އޭނާގެ ހެކިބަހަކީ އާދަޔާ ހިލާފަށް ތުހުމަތުކުރަން ފަސޭހަވާން ޤަބޫލުކުރެވޭ ކަމަށް ނިސްބަތީ، ހެކިބަސް މިގޮތުގެ ހެކިބަސް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި މުޅިން ނުބައިގައި އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން ނަގައި، މުއްތަހަމުގެ ފަރާތުން ކުރަންޖެހޭ ސުވާލުތަކަށް ކުރިމަތިން ފުރުޞަތު ދިނުމަށެވެ. ހެކިބަސް މިގޮތުގެ ހެކިބަސް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި މުޅިން ނުބައިގައި އާދަޔާ ރިޢާޔަތް ވަޒަންކޮށްލީ އާދަޔާ ހިލާފަށް ފަސޭހަވާން ޤަބޫލުކުރެވޭ ވަޒަންކޮށްލުމަށް ކަމަށް ހިލާފުވާ ބޭނުންކުރެވޭ، އެހެން ވަޒަންކޮށްލީ ބައެއް އަޙުލުންނަށްވެސް ބޭނުން ނުވާނެއެވެ.

މިމައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުޑަކުދިން ތަރުބިޔަތުގެ ދިފާޢީ ބަޔާން:

28. ކުޑަކުއްޖާ ތަރުބިޔަތުގެ ދިފާޢީ ބަޔާނާ ޝަރީޢަތުގެ ބޭނުމަށް އެކުއްޖާ ދީ ހުށަހަޅާ ނޫނެވެ. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ތުހުމަތުތަކާއި ގުޅިގެން، ކުޑަކުއްޖާގެ ބަޔާން ނަގަނީ، ކޯޓުން ބޭރުގައި، ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ބޭރުގައި، ފުލުސް އޮފީހުން ބޭރުގައި، އުޞޫލާއި ފަރާތަ މަރުކަޒެއްގައި، އެކުއްޖާ ދެކުނު، އެކުއްޖާއަށް އިތުބާރުކުރެވޭ ބައެއްގެ ހާޒިރުގައި، އިންޓަވިއުކޮށްގެން، އެއިންޓަވިއު ވީޑިއޯ ރިކޯޑިންގ ކަމަށްވިޔަސް، އެބަޔާނަކީ "ކުޑަބަޔާން" ކަމުގައި ޤަބޫލުކުރެވިދާނެ އަމުރެއް ނުދެކެމެވެ.

29. ސަބަބަކީ، އެބަޔާން ނަގަނީ ފަސޭހަކުރުމަށް ކުރިމަތިލީގައި ކަމަށް ނުވާތީ އެވެ. ހަމައެހެންމެ، ހުވައި ކުރުވާ އުމުރުގެ ކުދިން ތައްޔާރުކުރައި ހުވައި ނުކުރުވާފައެވެ. އަދި ހުވައިކުރުމަކީ ކުއްޖެއްގެ އުމުރުގެ ކުދިންގެ ބަޔާންތަކުގެ ކުރިން އެކުއްޖާއަކަށް ތަފްޞީލުން ބަޔަކަށް ދެއްކުމުގެ މުހިއްމުކަމާއި ތަރިކަ އެކަމުގެ

ނަތީޖާ އެކުއްޖާއަށް އެނގޭތޯ ބަލާފައި ނުވާތީއެވެ. އަދި ހާއްސަކޮށް، ކުއްޖަކުގެ ފަރާތުން އިބާރާތާއި ގޮތެއް ސުވާލު ކުރުމަށް ފުރުޞަތު ދީފައި ނުވާތީއެވެ. މިދެންނެވި ކަންކަމަކީ، ޝަރީޢަތުގެ ބޭނުމަކަށް ހިބައިގެން ނަގާނަމަ، އަދި އެހެނިހެން ކަމެއްކަން ބެލުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި ފާހަގަ ކުރެވޭނެ ކަމަކަށް ކުރިއަށް ނުދާނެ ކަމަށް ފާހަގަ ކުރެވޭނެ ކަންކަމެވެ.

މިމަޢުލޫމާތުގައި ހިމެނޭ ކުޖާ ދެކޮޅުގެ ބައިވެރިވުން:

30.މިމަޢުލޫމާތުގައި ހުށަހެޅި ކުޖާކުއްޖާ1 އަދި ކުޖާކުއްޖާ2 ކިޔަވަމުން ދާކަމަކަށް ބަލައިލެވޭ ކުރިއަށްވާ ވިޔަ ސަލާ އަހަރެއް ކުރުކަމާއި އަޅައިދެއްކެވެ. ބަލާފައިވާ މިސާލެއް ތަކުގެ އަހަރުދުން ސަރުކާރު ކަމަށް، މިކުދިންނަށް ސުވާލު ކުރެވިފައި، ކުއްޖަކުދުންގެ ތަފާސްހިސާބު ތަޖުރިބާ ކުރުވުން ކުއްޖާ ދެކޮޅުން އުފެދިފައިވާ އަހަރާ ފިޔަވަ ފާހަގަކުރާ ތަފާސްހިސާބު ހިއްސާ ކުރެވެއެވެ. އުފެދިފައިވާ ސުވާލު ކުރުވިފައިވާ އުފެދިފައިވާ ކުއްޖަކުދުންގެ ތަފާސްހިސާބު ބަލައިގެން ކުރެވެއެވެ. އެއީ، އުފެދިފައިވާ މަޢުލޫމާތު ކުރުވުން ބަހުގޮތާ ބޭނުން ކުރުވާ މަސްލަހަތާއި ބޭނުންކުރުވާ ފަރާސާތަކުން ހިއްސާކޮށްދީ ކަމުގެ ތަފާސްހިސާބެވެ. މިކަމުން ކުޖާކުއްޖާ1 ގެ ބައިން ނަގަން ފުރުޞަތު ދެވި ބޭއްވުމަށް ބައިވެރިކުރެވިފައި ނުވެއެވެ.

31.ޢިސްތިޢުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ދެވަނަ ބަހުން، ކުޖާކުއްޖާ1ގެ ހާލަތު ވިޔަފާރިގައި ބައިވެރިކުރެވި؛

"... އަދިގެ ތާރީހަކީ 6 ޖުލައި 2015.... ޗައިލްޑް ކެއަރކަމަށް އަތުވެއްޖެ އިބްރާހީމް ދިލީ ދެން ފެމިލީ އެންޑް ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސް ސެންޓަރުގެ ފަރާތުން، ސޯޝަލް ސަރވިސް އޮފިސަރ ސަންދާ ޙުސައިން އަދި ސޯޝަލް ސަރވިސް އޮފިސަރ އާއިޝަތުޝަހުމާ ...މިގެ އިސްމާޢީލް ޗައިލްޑް ސޯޝަލް ސަރވިސް ސެންޓަރ ޢަލީމާ ޝާކިރު.. ("ކުއްޖާ1") ...ޗައިލްޑް ސޯޝަލްސަރވިސް ބާސަލާ ކުރުވުމާ، ޝާމިލު ފަރާތް ތަފާތު އުޅެފަރަކު މަކުތު ގޮއްސަ ފިލާ ގޮސް އަދި ބިން ދުވަސް ކުރިން ގޮސް ފިލާ ގޮސް ހުރަހަގުޅާ މިމަޢުލޫމާތު ދެކޮ ގޮތުން މިމަޢުލޫމާތުގައި ފުރުޞަތުގެ ތަޙުޤީޤު އުޅުން ގޮތުގެ ("ކުޖާކުއްޖާ1") ގެ ތަފާތު އާލާ ފާހަގަކުރާކަން ބަދިއަށްދާނެ ފަސޭހަ ހިންގާ ހަރަކާތްތަކަން ބޭނުންކުރާ މިހާރުގެ ގޮތުގައި މަޢުލޫމާތު ދިރާސާކުރާ މަސްލަހަތާކުމީ ބޭނުންކަން، މިގޮތަށް ދެވުން ހިންގާކަމަށް މަޢުލޫމާތު ދިރާސާކުރަމުން މިގޮތުން ހިއްސާ ފެއިސާ ("ކުޖާކުއްޖާ1") ބޭނުން ކުރާ ކަމާއި އަދި އުފެދިފައިވާ ބޭނުން ކުރާ ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ދިރާސާކުރާ މިކަން ތަޙުޤީޤުކަމާ މިކަމާއިގުޅޭ ގޮތުން ސުވާލު ކުރެވުން ...އިސްތިސްނާ ކުރަން ބެލެނިވެރިއަކަށް އިނީ ޝާމިލުވެ.." (ކުޖާކުއްޖާ1ގެ ވަނަވަރު ހާމަވާ ބައިތަށް އުނިކޮށްފައި)

މިފަދައިންނެވެ.

32. ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގެ އަސްލު ބިނާވަނީ، ކުޑަކުއްޖާ1 އާނާގެ ގެއިން ނިކުމެ ފިލައިގެން އުޅުނީ، އެކުއްޖާ ގެއްލިއްޖެކަމަށް ބުނެ، އާއިލާގެ ފަރާތުން 02 ޖުލައި 2015 ގައި ފުލުހުންނަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައަކާއި ގުޅިގެން، ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ކުޑަކުއްޖާ1 ގެނެވި 06 ޖުލައި 2015 ގައި ކުޑަކުއްޖާ1 އާކުރުވުން ސާފުމުތާއި ގުޅިގެން ކުޑަކުއްޖާ1 ކިޔައިދޭ ވާހަކަތަކުގެ މައްޗެންނެވެ.

33. ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ އޯޑިއޯ ވީޑިއޯ ބަޔާންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވަނީ، 06 ޖުލައި 2015 ނެގި ބަޔާނެކެވެ. ނަމަވެސް، ލިޔުންތަކާއި އެކު ހުށަހެޅި ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ ދެ ބަޔާން ނެގިކަމަށް އެ ދެބަޔާންގައި އޮތީ، 18 އޮކްޓޯބަރ 2015 އެވެ. މިތާރީޚުމައް ދިރާންވެދި، އެބަޔާން ނެގިއިރު ބާސްވިދުގައި މިބީ ކޮންބައެއްއޯ ދިރާސާކުރިއިރު، ސާފުފިލަމަދީ، ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ އޯޑިއޯ ވީޑިއޯގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ބަޔާން ނެގިކަމަށް އެބަޔާންގައި ބުނާ ފަރާތްތަކާއި 18 އޮކްޓޯބަރ 2015 ގައި ނެގިކަމަށް ބަޔާންކުރާ ދެބަޔާނަކީ ތަފާތު ދެ ބަޔަކު ނަގާފައިވާ ދެ ބަޔާނެއް ކަމެވެ.

34. ކުޑަކުއްޖާ1ގެ ދެ ބަޔާންގެ ގޮތުގައި 18 އޮކްޓޯބަރ 2015 ގައި ނަގާފައިވާ ބަޔާނަކީ، ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤަށް ޕިރައިވިންމެތަން ލިބިފައިވާ ބަޔާނެއްކަމަށާއި އަދި އެބަޔާންގައި ކުޑަކުއްޖާ1 ސައިކޮތުން އިންޓަވިއުގެ ނިސާންދީފި އަދުގަނެގެ ބާސްވިދުގައި ކަމަށް ބުނެ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ލޯ އެންޑް ޖެންޑަރގެ ސީނިއަރ ކައުންސެލަރ ސަނިދާ މުޙައްމަދު ސުޕަރވައިޒަރު، ސަނިދާ މުޙައްމަދުރި، ކުޑަކުއްޖާ1 ކިޔައިދޭ ވާހަކަތަކުގެ އޯޑިއޯ ވީޑިއޯ ބަޔާން ނަގިއިރު، އެބަހުސްވިދުގައި އިން މިދެއްކަމަކަށް އެ އޯޑިއޯ ވީޑިއޯގައި ބަޔާނެއް ނުކުތެއެވެ.

35. ހަމައެހެންމެ، ކުޑަކުއްޖާ1 18 އޮކްޓޯބަރ 2015 ގައި ދީފައިވާ ބަޔާން ނަގާފައިވަނީ ޕޮލިސް ސްޕެޝަލް ސްޓްރަދަންގެ އަބްދުލް ފާތިރިސްކަމަށް ދުށާއިރު، ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ އޯޑިއޯ ވީޑިއޯ ބަޔާންގައި ކުޑަކުއްޖާ1 އާ ސާދު ކުރާ ވަޑާމަތީ، ދޮރިސް ކަތޮޑުގަލް އައިޑިނަތީ އިތާޙާދުލް ދިރިގަކަމަށް ބުނެއެވެ. ވީމާ، ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ އޯޑިއޯ ވީޑިއޯ ބަޔާނާއި ކުޑަކުއްޖާގެ ބަޔާންގެ ގޮތުގައި ލިޔުމުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދެ ބަޔާނަކީ އެއްކަހަލަ ނޫންކަން ދެނެގަނެވެއެވެ.

36. ހަމައެހެންމެ، ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ ބަޔާން ނަގާފައިވަނީ 07 ޖުލައި 2015 ގައެވެ. ހުށަހެޅި އޯޑިއޯ ވީޑިއޯއިން އެނގޭ ގޮތުގައި ކުޑަކުއްޖާ2 އާ ސުވާލުކުރި ޕޮލިސް ކޯޕްރަލް އައިމިނަތު އިބްރާހިމް ދީދީ އެވެ. ނަމަވެސް ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ ބަޔާނުގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ޑިސްކްތަކުން ފެންނަން އޮތް ބަޔާނުން އެނގެނީ، އެބަޔާނަކީ، 10 ޖުލައި 2015 ގައި ނަގާފައިވާ ބަޔާނެއް ކަމެވެ. ތަޙްޤީޤުކުރި ފުލުހުންގެ ގޮތުގައި ބަޔާންނެގުމުގައިވެސް، ޕޮލިސް ސަރިޖަންޓް އަޙްމަދު ފާރިޝްއެވެ.

37. މިމައްސަލައިގައި، ކުޑަކުދިންގެ ހެކިބަސް ފަނޑިޔާރުންގެ ކުރިމަތީގައި ނަގާފައިނުވާއިރު، އެކުދިން ތަޙްޤީޤަށް ނުވަތަ އެއްވެސް އެހެން ބޭނުމެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށް ބުނެ ރިޢާޔަތް ކުރުވާ ބަޔާންތަކާއި ދިމާކޮށް ތަފްޞީލުކޮށް މިދެންނެވި ބަޔާންތަކުގައި މިފަދަ ހުށަހެޅުއްވުންތަކާ ބެހޭގޮތުން، އެބަޔާންތަކުގެ ދައްކަން ބަޔާނުގޯސް މިނުގެ މައްޗަށް ކުރި ސާބިތުކުރުމަށް އިންތިޒާމުކޮށް ނުރައްކާތެރި ކަމެއްކަން އެނގިގެން ދެއެވެ. ތިރީގައި ކޮޅަށް ދަތިވާ ކޯޓުކުރުމަށް ސާފުކޮށް ނުވެއެވެ. މިގޮތުން އަންގަވާފައިވާ ކަމަކީ، ތަޙްޤީޤު ކުރިކަމަށްވާ ބަޔާން ދީފައިވާ ތިރިކޮޅު ކޯޓުގައި ޝާހިދާ ފަރާތުގެ އެބަޔާން ނެގިއިރު އަޑުއަހަން ތިބި ކަމަށްބުނާ ޝާހިދާ ފަރާތުގެ މައްސަލާގެ ފަނޑިޔާރު ކުރަންވީ ދިރާސާ ދޫކޮށްލައިގެން ގޮތް ނިންމާފައެވެ.

38. 07 ޖުލައި 2015 ގައި ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ އޯޑިއޯ ވީޑިއޯ ބަޔާން ނެގުމުން، އެބަޔާން 08 ޖުލައި 2015 އާއި 10 ޖުލައި 2015 ގައި ބަދަލު ކުރިކަމަށް އެބަޔާން ނެގި ޕްރޮސިކިއުޝަންގައި ހުރިކަމަށް އެކުލަވާލެވުނު އިން އެނގޭ، ސޯޝަލް ސަރވިސް އޮފިސަރ ސަނާ މޫސާ ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ "އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް" އިން އެނގެން އޮންނަނީ، މިބަޔާންތަކުގެ އުފެދުނުގޮތާ ޝުޢޫރަށް އިތުރަށް ވަރުގަދަ ވެގެން ދެއެވެ.

39. ވާހަކަ މިދެކެވުނީ، ސީރިއަސް ކަންތައްތަކެއްގެ ވާހަކައެވެ. އެއްކޮށްވެސް ކުޑަ ދުވަސްކޮށް ޖިންސީ ގޯނާކޮށް އެކުދިން ޝާމިލުކޮށްގެން ހަރާމްކަމުގައި މަސްތުވާތަކެތި ދިނުމާއި، ބޭނުން ކުރުމާއި، ބަނގުރާ ދިނުމާއި، ބަނގުރާ ބުއިމާއި އަނިޔާވެރިކޮށް ކުރުމުގެ ގިނަ ބަޔަކު ކުރިކަމުގެ ވާހަކައެވެ. އަންނައުޅުން، އެކަމުގެ ތުހުމަތު

ކުރުމުން މީހުންގެ ޝަރީޢަތުގައި މުއްތަހަމުގެ ވައްކަން ކުށް ސާބިތުކޮށް ބޮޑެތި އަދަބުތަކެއް ދިނުމުގެ ވާހަކައެކެވެ. ކުޑަކުއްޖާ ހިއްސާކުރާ ވާހަކަތައް އޯޑިއޯ ވީޑިއޯ ކުރުމުން ކުއްޖާގެ ގޮތުގައި އެގޮތަށް އެކަން ކުރަމުން ޝަރީޢަތުގެ ބޭނުމަކަށް ނުކުރެވޭނެއެވެ. ޙިމާޔަތް ދިނުމުގައިވެސް ނިކަން ބަލައި ދިނުމުގައި ޝަރީޢަތްތަކަށް ހިންގާގޮތް ދެނެގަން، އެގޮތަށް ޝަރީޢަތަކީވެސް ބޭނުންކުރާތީ ގޮތަށް ކުޑަކުދިންނާ ކުރާ އިންސާފުގެ ކަންކަން ބައްޓަންކުރަން ޖެހެއެވެ. ހާއްސަކޮށް ކުޑަކުއްޖާގެ އިންސާފު ކުރާ ފަރާތުގެ އަމާންކަމާއި ދެކޮޅު މީހުންނަށް ކޮށްދޭ ކުރިމަތިލުމުގައި އެފަދަ ޤާނޫނީ މަސައްކަތް ކުރަން ޖެހެއެވެ.

ކުޑަކުދިން ހިއްސާކުރާ ވާހަކަތަކަށް އަބަދުވެސް ބަރޯސާވުން އެއްގޮތްތޯ؟

40. ބަލުގޮތުގެ ބޭނުމަށް[6] މިސާލަކަށްގައި، ކުއްޖާ ކިޔައިދޭ ވާހަކަތަކުގައި ދޮގު ބަހެއް ވާހަކައެއް ކިޔައިދޭ މީހަކު ކިޔައިދޭން ފަދަ ތަރުބިއްޔަތުން ހުރިހާ ދުނިޔޭގެ ބަލައިގަތުން، ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ފެނިގެންދިޔަ އެއް ކަމަކީ، ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ ބައްޕަ ކުޑަކުއްޖާ2 އަށް "ބޯނި" (ޖިންސީ ގޯނާ ކުރުން) ކަމަށް ބުނެ، ކުޑަކުއްޖާ2 ޓީޗަރަށް ދެއްކި 2013 ޖަނަވަރީ 30 ގައި ރިޕޯޓް ކޮށްފައި އޮތްކަން ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ އިޤްރާރުގައި ބާރުތަކާ އަންގައިދޭ ރިޕޯޓުން އެނގެން އޮތެވެ. ނަމަވެސް އުސްކަމުގި، ކުޑަކުއްޖާ2 ބައްދަލު ކުރަން ބޭނުންވާ މީހުންނާއި ބައްދަލު ނުކުރެވޭތީ ތިއެއިއްސެގެން ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. ކުޑަކުއްޖާ2 ޗާޕެގެ ގޮތުން ގެދޮރުގެން އޭރު ކުއްޖާ ގެއަށް ނުގެނެސްދޭކަމަށްވެސް ބުނެފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، އޭރު ކުޑަކުއްޖާ2 އާއިގެ ބައްޕައާ ގުޅޭ ގޮތުން ހަދައިގެން ދެއްކި ދޮގު ވާހަކައެއް ކަމަށް ބުނެފައެއް ނުވެއެވެ.

41.އޭރު ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ އުމުރަކީ 13 އަހަރެވެ. މިހާ، ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ އުމުރުން، 13 އަހަރުގައި، ކުޑަކުއްޖާ ބޭނުންވާ ކަންކަން ނުކުރެވުމުން، އެހެން މީހުންގެ ވަކި އަދުވަހި ހަދައިގެން ވާހަކަ ދައްކާނެކަމަށް ބެލެވިފައިން

---

[6] "ބަލުގޮތުގެ ބޭނުމަށް" ކަމަށް ބަހުން މިކަމަށް، ކުޑަ ދެކުދިންގެ އޮޅުމާއި ވިޔަސް ބަލައިގަތުމުގެ އުސޫލުން ދިރުވައިވާ ހުކުމެއް ކަމަށް ޝަރީޢަތްތަކުގައި ގޮތް ކުރާ ގޮތަށް ނަގާފައިވާ ބައްލަވާފައިވާ ގޮތް، އެބައްލަވައިދީ އުސޫލުތަކުގެ ހުކުމެއް ކަމަށް ނަގާފައިވާ މަސައްކަތުން އެބައްލަވާ ތަފުސީލު އުސޫލުތަކުގެ ދިރާސާކުރުމަކީ. އެހެން ދުނިޔޭގައި، މިސާލަކަށް އުސޫލުތަކުގެ ހުކުމެއް ވަކިކޮށް ބަލާފައި ކުރިއަށް ގެންދާ މަސައްކަތް ނިންމެވެ.

އޮވެއެވެ. މިހާލަތުގައި ކުޑަކުއްޖާ2 ކިޔައިދޭ ވާހަކަތަކުގައި ތެދު ބަހުން ވާހަކަތަކެއް ކިޔައިދޭ މީހަކު ކިޔައިދޭން ފަދަ ތަފްސީލުތަކެއް ހުރިކަން ނުފެނެއެވެ. ސަބަބަކީ، ހަމައެހެން ވާހަކައިގެ ބައިތައް ކުޑަކުއްޖާ2 ހުށަހެޅިފައިވާ ގޮތުން އުފެދޭ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ނުލިބޭތީއެވެ. މިހާލަތުގައި، ކުޑަކުއްޖާ2 ކިޔައިދޭ ވާހަކަތަކުގެ ބައިތައް ކަމަށް ބަލަން ނުކުޅެދޭނެ ސަބަބުތައް ހުރިކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

42. ހަމައެހެންމެ، ކުޑަކުއްޖާ1 އާ ގުޅޭ ގޮތުން، ތަޙްޤީޤުކޮށްފައިވާ އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރުވެސް ކުޑަކުއްޖާ1 އަކީ ހަމަޖެހިގެން ވާހަކަ ދައްކާ ކުއްޖެއްކަމަށް ބެލެވޭން އޮވެއެވެ. މިގޮތުން، 2015 ގައި 15 ވަނަ ދުވަހު، ކުޑަކުއްޖާ1 އާއި އޭނާގެ ދައްތައާ ދެމެދު ގޯނާކަމުގައި ހިނގާދިޔަ މާރާމާރީގެ ހާދިސާއަކީ، ކުޑަކުއްޖާ1 ހަމަޖެހިގެން ދެއްކި ވާހަކަތަކުގެ ނަތީޖާކަމަށް ބެލެވެން އޮވެއެވެ. ކުޑަކުއްޖާ1 ބުނި ކަމަށް އެސެސްމަންޓްގައި ބަޔާންކުރަނީ "....އާދޭ މަގުމަތީގައިހުރި ކުއްޖެއްގެ އަތަށް 2ރ ދީފައި " އޮތިބީ ފިރިހެނުން އަތަށް ދީފައި (ދައްތަގެ ނަމަށް) ބޮނޑި ހަމާ ދޭން އަންނާނޭ" މިހެން ބުނުމުން ކަން އެނގެއެވެ. އަދި އެއީ ކުޑަކުއްޖާ1 ކުރިއަށްސަވެން އޭނާގެ ދައްތައާމެދު ހަމަޖެހިގެން ބުނި ވާހަކައެއްކަން އެނގެއެވެ.

43. ވީމާ، ހަމަޖެހިގެން ވާހަކައިން ދައްކާފައިވާ ކަމުގެ އިޙްސާސް ބެހޭގޮތުން ފާޅުކަން ހުރިކަމުގައި އެކަން ކުއްޖާގެ، ބަޔާންތަކުގެ ދައްކާ ވާހަކަ، އެއީ ހަމަޖެހިގެން ކުޑަކުއްޖާ ވާހަކައިން ބަލައިގަނެވޭނެ ކަމަކަށް ނުދެކެމެވެ.

ދިފާޢުގައި ބަޔާންކުރާ ސާބިތު ޝަރީޢަތް ގޮތް:

44. ކުޑަކުއްޖާ1 އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 ޝަހާދަތް ދިނުމަށް އާއި މިމައްސަލައާ ގުޅިގެން ތަޙުޤީޤު އާއި އަދި އޭގެ ތެރެއިން ބެލުން ފާހަގަކުރެވޭ ތަރާޒޫ ހުރި ބަޔާން ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރާ ޖިނާއީ ސާބިތުކުރުމުގެ ބޮޑީގެ ހަމައިން ބަލާއިރު ގާނޫނީ ނުކުތާތަކަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފެނެނީ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތްތަކުގައި ހުންނެވެ.

45.ކުޑަކުއްޖާ1 18 އޮކްޓޫބަރ 2015 ގައި ތަޙްޤީޤަށް ދީފައިވާ ބަޔާނަށް ބަލާއިރު، ނާފިސް ޕޯޓްރެއިޓަށް ދެފަހަރަކު ދިޔަކަމަށް ކިޔައިދެއެވެ. ފުރަތަމަ ދިޔަ ކަމަށް ކިޔައިދޭ ވާހަކައިގެ ޚުލާޞާއަކީ؛

> "..އޭގެ ފަހުން ފަރުހާދު އަޅުގަނޑު ގާތުގައި އޭނާ ހިންގާ ނާފިސް ޕޯޓްރެއިޓްގައި ވަޒީފާއެއް އޮންނާނެ ކަމަށާއި، އެހެން ކަމުން އިންޓަވިއުއަށް އައުމަށް އަޅުގަނޑު ގާތު ބުނެފިއެވެ. މިހެން ބުނެފައިވާތީ، 1436 ވަނަ އަހަރުގެ ރަމަޟާން މަސްތެރޭ އެއްދުވަހަކު (ކޮން ދުވަހެއްކަމެއް ހަނދާނެއް ނެތް) ގާތްގަނޑަކަށް 15:00 ހާއިރު އަޅުގަނޑު އޭނާގެ ސްޓޫޑިއޯއަށް ދިޔައީމެވެ. އަޅުގަނޑު ސްޓޫޑިއޯއަށް ވަދެއިރު ފަރުހާދު އޮފީސްގައި ހުއްޓެވެ. އަދި އޮފީސްގައި ވަކިން ހުންނަ ކޮޓަރިއަކަށް އަޅުގަނޑު ގެންދިއުމަށްފަހު އަޅުގަނޑާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ގޮތުން ސުވާލު ކުރަމުން ވަރަށް ޝަހުވަތްތެރިކަން ހުންނަންވާނެ ކަމަށް ބުނެ ވާހަކަ ދައްކަމުން އަޅުގަނޑު ގައިގެން ހުރި ހެދުމުގެ މަތިން އުރަމަތީގައި އަތްލިއެވެ. އަދި ފުރަގަހުން އައިސް ބައްދަން ފެށުމުން އަޅުގަނޑު ނިކުމެގެން ދިޔައީމެވެ.." މިފަދައިންނެވެ.

46.ނާފިސް ޕޯޓްރެއިޓަށް ކުޑަކުއްޖާ1 ދެވަނަ ފަހަރަށް ދިޔަގޮތް ކިޔައިދިން ގޮތުގެ ޚުލާޞާއަކީ؛

> "..އޭގެ ފަހުން ފަރުހާދު ދެވަނައަށް އޮފީސްގައި ވަޒީފާ އޮތްކަމަށްބުނެ އޭނާ އަނެއްކާ ކޮޓަރިއަށް ގެން އައުމަށް ބުނީ ކަމަށެވެ. އޭނާ ބޭނުންވާތީ، ސާޖިދު (ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ ރައްޓެހި ފިރިހެން ކުއްޖެއް) އާ ދިޔާމާދެން ކުޑަކުއްޖާ1 ސްޓޫޑިއޯއަށް ގެންގޮސް ބައްދަން ފެށުމުން، އޭނާ ކުޑަކުއްޖާ1 ގޮވައިގެން އޮފީސް ދިޔަ ކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ކުޑަކުއްޖާ2 އަންނަންދެން އޭނާގައި މަޖުބޫރުވެފައި، ކުޑަކުއްޖާ2 އައުމުން ދެމީހުން އެކުގައި ސްޓޫޑިއޯއިން ނިކުމެއްޖެވެ..." މިފަދައިންނެވެ.

47.މަތީގައިވާ ވާހަކައިން އެނގޭ ގޮތުގައި، ކުޑަކުއްޖާ1 ނާފިސް ޕޯޓްރެއިޓަށް ދިޔަ ފުރަތަމަ ފަހަރު އޮފީހަށް ދިޔައީ 1436 ވަނަ އަހަރުގެ ރަމަޟާން މަހުގެ ތެރޭގައިކަން އެނގެއެވެ. މިއީ ދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ ހާދިޘާ އާއި ގުޅޭ ކަމެއް ނޫނެވެ. އެހެނީ، ފުރަތަމަ ހާދިޘާއަކީ ކުޑަކުއްޖާ1 އެކަނި ނާފިސް ޕޯޓްރެއިޓަށް ދިޔަކަން ބަޔާން ކިޔައިދޭ ވާހަކައިން އެނގޭތީއެވެ. ދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ ހާދިޘާއަކީ ނާފިސް ޕޯޓްރެއިޓްގައި ވަޒީފާ އޮތްކަމަށްބުނެ އޭނާ އަނެއްކާވެސް ގޮވައިގެން ސްޓޫޑިއޯއަށް ދިޔުމުން، ކުޑަކުއްޖާ1 އާއި ކުޑަކުއްޖާ2 އެކުގައި، ނާފިސް ޕޯޓްރެއިޓަށް ދިޔުމުން، ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަމަށް ބުނާ ހާދިޘާ އެވެ.

48.ކުޑަކުއްޖާ1 ދެވަނަ ފަހަރަށް ނާފިސް ޕޯޓްރެއިޓަށް ދިޔައީ ފުރަތަމަ ދިޔަކަމަށް ބުނާ ދުވަހުގެ ފަހުންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. ނަމަވެސް އޭގެ ތާރީޚް ނުވަތަ ރަމަޟާން މަހުގެ ފަހުންކަން

ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ ބަހުން ސާފުވެއް ނުވެއެވެ. ސާފުވާކަމަކީ، ދެވަނަ ފަހަރަށް ނާލިސް ޖޯބްކްރިބަން ކުޑަކުއްޖާ1، ކުޑަކުއްޖާ2 އާއެކު ދިޔަކަމަށް ކުޑަކުއްޖާ1 ބުނާ ބުނުން 1436 ވަނަ އަހަރުގެ ރަމަޟާން މަހުގެ ކުރިން ކަމުގައި ނުވާނެކަމެވެ. އަދި ކުޑަކުއްޖާ1 އެތަނަށް ދިޔައީ ސައިކަލެއްގައި ޝާދު ކިޔާ ފިރިހެން ކުއްޖެއްގެ ފަހަތުގައި ކަމެވެ. އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 އަންނަންދެން އެތަންގައި މަޑުކޮށްގެން ހުރިކަމަށް ބުނާތީ، އެތަނަށް ދިޔައީ ކުޑަކުދިން އެކުގައި ނޫންކަމަށް ބެލެވެން އޮވެއެވެ.

49. ކުޑަކުއްޖާ1 މިހިރައިދޫ ހާދިޘާ، ކުޑަކުއްޖާ2 ހިރައިދޫ ގޮތް އެނގޭ ބަޔާނަކީ، 10 ޖުލައި 2015 ގައި އެނގޭ ދިފުއިވާ ޕޮލިހުގެ ބަޔާނެވެ. އެބަޔާނުގައި ކުޑަކުއްޖާ2 ހިރައިދޫ ވަރަކަށް ކުރިޔާ ދޭތެރޭގައި ބަޔާން ކުރިއިގައި އެވަނީއެވެ؛

> "..ދެން 3 ރަމަޟާން 1436 ދުވަހު 7:00 ހާއިރު ހޮޅުއަށިގެން ރަށު ތެރޭގައި ބަދީ (ކުޑަކުދިން ދަންނަ ހައްބިރި ފިރިހެން ކުއްޖެއް) އާއެކު ދުއްވި ކަމަށެވެ. އެއަށްފަހު، 8:00 ހާއިރު ފިތުރު ގެއަށް ދިޔައިރު ކުޑަކުއްޖާ1 އެގޭގައި ހުރިކަމަށެވެ. ދެން ދުވާލުން އެގޭގައި ނިދިކަމަށެވެ. ނިދާ ހޯދުވެސް އެދުވަހުގެ (3 ރަމަޟާން 1436) 12:00 ހާއިރު ކަމަށެވެ. ހޯދިމަންނ، ކުޑަކުއްޖާ1، ކުޑަކުއްޖާ 2 ގޮތުގައި " އެބަޖެހޭ މިސަސްއަ ޖައްސަން، މިތަނަށް ފައިސާ ހޯދަންޖެހޭ" ކުޑަކުއްޖާ 1 ބުނި ކަމަށެވެ. އެއަށްފަހު ކުޑަކުއްޖާ1 ފިހާރައަކަށް ހިނގާ ބޭން އެދުވަހުގެ 16:00 ހާއިރު، ދުވާލުން ހެދުން ފިލާކަ ފިހާރައަކަށް ދިޔަކަމަށެވެ. އެތަނުން ދިޔައިރު "ހިސާބް" (ފިހާރައިގެ ސްޓޯރުން އުޅޭ ކުއްޖާ) ހުރި ކަމަށެވެ. އެތަންގައި ތިއްބާ ފަޅުހަށު (އިސްތިއުމާލު ކުރާ ފަރާތް) އާއި އާސިމް (މުޙައްމަދު ޒިޔާދު އެހެން ފަރާތް) އައިކަމަށެވެ. އެއިރުން އަޅުގަން ކުޑަކުއްޖާ1 " މިތަނަށް ވަރަށް ފައިސާ ބޭނުންވެފައި މިހިރީ" މިހުން ބުނިކަމަށެވެ. އެއާއި ގުޅިގެން "މިތަނުގެ ނަން ހަދައި ދިނުމުން ފައިސާ ދޭން ކަމަށް، ހަދަން ދޭން ބިންއެޅުމަށް ހަމަޖެއްސުމަށް ކަމަށް" ފައިސާދީ ބުނި ކަމަށެވެ. އަދި އިތުރަށް ކަލޭއަ ބޭނުމޭ ފައިސާދީ އުޅުމުން، ކުޑަކުއްޖާ2 "ކާސޯވާން" ބޭނުންކަމަށް ބުނެދިންކަމަށެވެ. ކަސްއައްކައިރޭ ބޭނުމޭ ބުނުމުން، ދެން ބެ އާއި ބަޔަކާއި ދެއްކުމަށް ކުޑަކުއްޖާ 2 ބުނިން ކަމަށެވެ. އެއިރުން ދަމުން ބޮނޑް ހަމަޖެއްސުމަށް ދުވަސް ކަމަށް ބުނި ކަމަށެވެ. އެދުވަހު (03 ރަމަޟާން 1436) ދުވަހު 17:45 ހާއިރު، އާސިމް ކުޑަކުއްޖާ1 އަށް ގޮވައި ސްކޫޓަރުއަރަން އަންނާތީ ބުނުމުން އަޅުގަނޑުމެން ދަމުން (ކުޑަކުއްޖާ1 އާއި ކުޑަކުއްޖާ2) އެތަނަށް ދިޔައިން ކަމަށެވެ. އެތަނުގެ ތެރެއަށް ވަދެ ތިއްބާ އެތާގެ 19:00 ހާއިރު ފަޅުހަށު އައިކަމަށެވެ..."

50. ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ ވާހަކައިން އެނގޭ ގޮތުގައި، މިދައުވާގައި ބަޔާންކުރާ ހާދިޘާ ހިނގިތަން ކަމަށް ބުނާ، ނާލިސް ޖޯބްކްރިބަން ކުޑަކުދިން ދިޔައީ، 03 ރަމަޟާން 1436 ގައެވެ. އެއީ 20 ޖޫން 2015 އެވެ. ހަވީރުގެ، ނާލިސް ޖޯބްކްރިބަން ދިޔައީ ކުޑަކުއްޖާ1 އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 އާ އެކުގައި ކަމަށް ބުނެއެވެ.

51. ނާޒިސް ޕްރޮސިކިއުޝަން ޝާހިދު ކިޔާ ކުއްޖާގެ ސައިކަލުގެ ފަހަތުގައި ދިޔަ ދުވަސް ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ އެއްބަނޑު އެއްބަފާ ދައްތަ ކިޔައިދީ ގޮތް އެނގެނީ، 15 ޖުލައި 2015 ގައި ތަޙްޤީޤަށް ދިން ބަޔާނުންނެވެ. އޭނާ ކިޔައިދީ ގޮތުގައި؛

> "... ކުޑަކުއްޖާ1 ގެއްލިގެން ފުލުހުންނަށް އަންގާފައިވަނީ، 05 ޖުލައި 2015 (18 ރަމަޟާން 1436) ވަނަ ދުވަހުގެ މެންދުރުގެ ވަގުތެއްގައި ކުޑަކުއްޖާ1 ގެއަށް އައިސް ކުޑަކުއްޖާގެ (ދައްތަ) ގެ ގާތުގައި އިންޓަވިއުއަކަށް ގޮސް އެބައަރަނީ ކަމަށް ބުނެ ގެއިން ނުކުމެގެން ދާން އުޅެންފެށުމުން ކުޑަކުއްޖާ1 ހިފެހެއްޓިކަމަށެވެ. ނަމަވެސް ކުޑަކުއްޖާ1 ގަބޫލުނުކޮށް ގެއިން ނިކުމެގެން ދިޔަކަމަށެވެ. ގެއިން ނިކުމެގެން ދުވެފައި ގޮސް ގެ ކައިރީގައި ސައިކަލެއްގައި އިން ޝާހިދު ކިޔާ ކުއްޖާގެ ސައިކަލަށް އަރައިގެން ދިޔަކަމަށެވެ. ކުޑަކުއްޖާ1 ގެއިން ނިކުމެގެންދިޔަ ފަހުން ގާތް 15 މިނެޓުކޮޅުން [illegible] [illegible] ބުނެއެވެ. ފުރަތަމަ ގުޅުމުން އިންޓަވިއު ނިންމާފަ އަންނާނަމޭ ބުނި ކަމަށެވެ. ދެވަނައަށް ގުޅުމުން ސައިކަލުގައި ނިކުމެގެން ނުދާވެގެން ކަމަށް ބުނިކަމަށެވެ. އެހެންވެ، ބައްޕައަށް ގުޅުމުން [illegible] ފޯން ކުރުމުން ފޯނު ނުނަގާ ކަމަށެވެ. ދެން ކުޑަކުއްޖާ1 ގެއަށް އައުމުން، ދިޔައީ ކޮންތާކަށްތޯ އަހާލުމުން ފަހަރާދު ހިނގާ ނާޒިސް ޕްރޮސިކިއުޝަން ކަމަށް ބުނިކަމަށެވެ..."

52. ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ އެއްބަނޑު އެއްބަފާ ދައްތަގެ ބަހުން އެނގޭ ގޮތުގައި ކުޑަކުއްޖާ 1 ޝާހިދު ކިޔާ ކުއްޖާއާއެކު އިންޓަވިއުއަކަށް ނާޒިސް ޕްރޮސިކިއުޝަން ދިޔައީ 05 ޖުލައި 2015 (18 ރަމަޟާން 1436) ދުވަހުގެ މެންދުރުގެ ވަގުތެއްގައެވެ. ކުޑަކުއްޖާ 2 ގެ ވާހަކައިގައި ނާޒިސް ޕްރޮސިކިއުޝަން ދިޔައީ 03 ރަމަޟާން 1436 (20 ޖޫން 2015) ގައެވެ. ދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] ފަރާތުގެވަކާލާތު ހިންގި ބަޔާނާއި ވިދި ކަން އެނގެން [illegible]، [illegible] ޤަރީނާ ދި ޝަރީޢަތުގައި ހިނގިވާ ނުވާފައިކަމެވެ. [illegible] [illegible] ތަފާތު ދި ޝަރީޢަތުގައި ހިނދުވަހު، [illegible] ތަފާތު ދި ޝަރީޢަތުގައި ހިނދުވަހު [illegible] ވާން ކަމެއް ނޫނެވެ.

53. ދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ ޖިންސީ އަމަލުތައް ހިނގި، ކުޑަކުއްޖާ1 ޝާހިދު ކިޔާ ކުއްޖާގެ ސައިކަލުގެ ފަހަތުގައި ނާޒިސް ޕްރޮސިކިއުޝަން ދިޔަ ދިއުމާއި ގުޅިގެންކަން އެނގެއެވެ. ޝާހިދު ކިޔާ ކުއްޖާ 25 ޖުލައި 2015 ގައި ތަޙްޤީޤަށް ދިން ބަޔާނުގައި [illegible] އޭނާ ކުރި ވަގުތުކޮޅަކަށް ބޭނި ހަވީރު ގޭ ކަމަށެވެ. އޭނާގެ ބަޔާނުގައި ވާގޮތް؛

> .. 1436 ވަނަ އަހަރު ރަމަޟާން މަހުގެ ދުވަހެއްގެ ހަވީރު ގަޑީގައި ކުޑަކުއްޖާ1 ގޮވައިގެން ސައިކަލުގައި ނާލިސް ޕްލޭގްރައުންޑަށް ދިޔައީކަމަށާއި. އެދުވަހު ދަނިކޮށް ޝާހިދު ގެ ދައްތައަށް ފެންނާތީ ކަމަށް އޭނާ ބުނެއެވެ. ކުޑަކުއްޖާ1 އާއި ކުޑަކުއްޖާ2 އާއެކު އެއްވެސް ތާކަށް ނުދާކަމަށް ޝާހިދު ބުނެއެވެ...

54. މެންދުރު ގަޑި އާއި ހަވީރު ގަޑިއަކީ ތަފާތު ދެ ގަޑިއެކެވެ. ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ އެއްބަފާ ދައްތަ ކިޔައިދޭ ގޮތުން، ޝާހިދު އާއެކު ސައިކަލުގައި ކުޑަކުއްޖާ1 ދިޔައީ 18 ރަމަޟާން 1436 (05 ޖުލައި 2015) ވަނަ ދުވަހުގެ މެންދުރުގެ ވަގުތުގައެވެ. ޝާހިދުގެ ވާހަކައިން އެނގޭ ގޮތުގައި ކުޑަކުއްޖާ1 ގޮވައިގެން ހަމަ އެދުވަހު ދިޔައީ 1436 ވަނަ އަހަރުގެ ރަމަޟާން މަހުގެ ދުވަހެއްގެ ހަވީރުއެވެ. ހަމަ އެހާދިސާ ހިނގި ދުވަހު ކުޑަކުއްޖާ2 އުޅަނަން ދިޔައީކަމަށް ބުނަނީ، 03 ރަމަޟާން 1436 (20 ޖޫން 2015) ވަނަ ދުވަހުގެ (ހަވީރު 17:45 ގެ ފަހުގެ ވަގުތެކެވެ. މީގެ އިތުރުން، ކުޑަކުއްޖާ 2 ތަޙްޤީޤަށް ކިޔައިދިން ވާހަކަތަކުގައި، 03 ޖުލައި 2015 (1436 ރަމަޟާން 16) ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން، 04 ޖުލައި 2015 (17 ރަމަޟާން 1436) ވަނަ ދުވަހުގެ 19:00 ގާ ހަމައަށް ކަސްޓޮޑީގައިކަމަށް ބުނެ ކިޔައިދޭ ވާހަކަތައް ނިންމާލާފައިވާކަން އެނގެއެވެ. މާނައަކީ، ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ އެއްބަފާ ދައްތަ ކިޔައިދޭ ވާހަކަތަކުގައި ބަޔާން ކުރާ ގޮތަށް ނާލިސް ޕްލޭގްރައުންޑަށް 18 ރަމަޟާން 1436 (05 ޖުލައި 2015) ދިޔައީކަމަށް ކުޑަކުއްޖާ2 ކިޔައިދޭ އެއްވެސް ވާހަކައެއްގައި ނުބުނާ ކަމެވެ.

55. މީގެއިތުރުން، ކުޑަކުދިންގެ ގާތު، މިދަރުބާރުގިބުން އެކަށް ކަމުގައިވާ އާސިޔާ، ނާލިސް ޕްރޮފެޝަނަލް ދާން ބުނި އަޑު އިވިކަމަށް ބުނާ ނާސިޔާ، (ކުޑަކުއްޖާ1ގެ ބައްޕަފުޅާ ބޭބޭގެ އަންހެން ދަރިއަކު ކާވެނިކޮށްގެން އުޅޭ ފިރިހެނެއް) 25 ޖުލައި 2015 ގައި ތަޙްޤީޤަށް ދީފައިވާ ބަޔާނުގައި ކިޔައިދީފައިވާ ވާހަކަތަކުގައި އެކަން ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް؛

> "...މީގެ އިތުރުން 2015 ޖޫން މަސްތެރޭ (ކޮންދުވަހެއް ކަމެއް ހަނދާނެއްނެތް) އެއްރޭ ރޭގަނޑު ވަގުތެއްގައި (ގޭ ނަންބަރު) އަތުގަސްޓު ހޯމްސްކޫލް ފިހާރައަށް ގޮސް ހުއްޓާ އުފާރަތަކެއްގެ ސަލާމް ވަނަމަވަނަކަން ކިޝާރު ހޯމްސްކޫލް ފިހާރަ ކުރިމަތީގައި ހުރިން ކިޑްސްކޫލް ފިހާރައިގައި އުޅުނު ހޯމްސްކޫލް ފިހާރަ ދޮރުމަތީގައި މަޑުޖެހިލައިގެން އިނދާ، ކުޑަކުއްޖާ 1 އާއި ކުޑަކުއްޖާ 2 ގާ ދުވެފައިން ކިޑްސްކޫލް ފިހާރަ ދޮރުމަތީގައި އުޅެނިކޮށް ފުރަގަހަށް ދިޔަ އެއްކަލަ ވެސް ހުރެ އެކުއެކީ ގެއްލިގެން ދިޔަ ރީތި އެއްތަނެވެ

ދުށިމެވެ. އަދި އެމީހުން ދެއްކި ވާހަކައެއްގެ ތެރެއިން އަހްމަދު އާސިފް އެދުރުކަރިން ގޮތުގައި ނާޒިމް ޖޫޒުއިބްރާހީމްއަށް އަންނާރު ބުނި އަޅު އަޑުގަނޑު އެހިގެން..."

56. 2015 ޖޫން 18 ވަނަ ދުވަހަކީ، 1436 ވަނަ އަހަރުގެ ރަމަޟާން މަހުގެ 01 ވަނަ ދުވަހެވެ. ކުޑަކުއްޖާ1 މިޝަކުވާ ޢާއްމު ކަމަށް ބުނާ ހާދިސާ ބޮޑުންޑާ ވާހަކަ ބުނި ކަމަށް ކުޑަކުއްޖާ2 ކިޔައިދޭ ވާހަކައިގައި ބަޔާންކުރާ ދުވަހަކީ، 1436 ވަނަ އަހަރުގެ ރަމަޟާން މަހުގެ 3 ވަނަ ދުވަހެވެ. އެދުވަހު ނިދި ފިލުވާ ގަޑިއަކަން ދަރަވަން އޮތްއިރު، ނިދާ ހޭލާ އެދުވަހުގެ 12:00 ހާއިރު ކަމަށް ކުޑަކުއްޖާ2 ބުނެއެވެ. އަދި މިޝަކުވާ ޢާއްމުކަމަށް ބުނާ ހާދިސާ ބޮޑުންޑާ ވާހަކަ ބުނުމަށްފަހު ކުޑަކުއްޖާ1 އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 ހުރުން ވިއްކާ ފިހާރައަކަށް ދިޔައީ އެދުވަހުގެ 16:00 ހާއިރު ކަމަށް ބުނެއެވެ. މި ފިހާރައަކީ ބަޔާންވެގެން އެނގޭ ގޮތުގައި "އޭވީސޮންސް" ފިހާރައެވެ. އެއީ ކުޑަކުއްޖާ1 ގެއިން ވަރަށް އަދި ކައިރި ތަނެކެވެ.

57. އެފިހާރައަށް ކުޑަކުއްޖާ1 އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 ދިޔަކަމަށް ބުނާ ދުވަހު، އެކުދިންނާ ދިމާވި ކަމަށް ބުނާ އެކަކީ ދިހާން (ކުޑަކުއްޖާ1 އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 ދަންނަ ތަޢުލީމީ ފިރިހެންކުއްޖެއް) ކަމާ ފިރިހެން ކުއްޖެކެވެ. އަދި އެފިހާރައިގެ ސީޓީ ހިސާބު ކަމާ ކުއްޖާއާ ދިމާވިކަމަށްވެސް ބުނެއެވެ. އެދުވަހަކީ ކުޑަކުއްޖާ 2 ކިޔައިދޭ ގޮތުން، ނާޒިމް ޖޫޒުއިބްރާހީމްއަށް ދިޔަ ދުވަހެވެ. ތަޙްޤީޤުގައި ބަޔާންކުރާ ހާދިސާ ހިނގިކަމަށް ބުނާ އިރުކަ ދުވުމުގައި ގޮސްކަމަށް ބަޔާންކުރެއެވެ.

58. އެދުވަހުގެ ވާހަކަތައް ދިހާން ކިޔައިދޭ ގޮތް އެނގުނީ 30 ޖުލައި 2015ގައި އޭނާ ތަޙްޤީޤަށް ދީފައިވާ ބަޔާނުންނެވެ. އެބަޔާނުގައި އޭނާ ބުނެފައިވަނީ؛

> ...ކުޑަކުއްޖާ2 ދަންނަނީ 2013 އިން ފެށިގެން ކަމަށް ބުނެއެވެ. ނަމަވެސް ގާތުން އޭނާއާ ދިމާވީ 2015 ވަނަ އަހަރު ޖޫން މަސްދުވަހުގައި ދިހާން "އޭވީސޮންސް" ފިހާރައިގައި ހުއްޓާކަމަށެވެ. އެއީ ކުޑަކުއްޖާ 1 އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 އެކުގައި އައިސް އެފިހާރަށް ވަނުމުން ކަމަށެވެ. ކުޑަކުއްޖާ1 އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 ފިހާރައަށް ވަދެ ސްޓޭކަން ހުރި ހިސާބު ގާތު ވާހަކަދައްކައި ދެކުދިން ފިހާރައިން ބޭރަށް ނިކުމެގެން އަނބުރާ ނުކުންނަކަން ބުނެއެވެ. އެވަގުތު އާސިފް އާއި ފޮނުވާލި އާ ދުވަހުން ފިހާރައަށް އައިސް ވަކިކަމަށް ބުނެއެވެ. އެދުވަހުން ފިހާރައަށް ވަނުމުން ދިހާން ނިކުމެގެން ދިޔައީކަމަށް ބުނެއެވެ. އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 އައިސް ދޮރުބައި ގޮސް ބުނިކަމަށް ބުނެއެވެ. ޖެހިގެން އައިދުވަހު، ހަވީރުގެ ވަގުތުއެއްގައި ގަޑިގަނޑަށް 16:30 ހާއިރު، އޭވީސޮންސް ފިހާރައިގައި ހިސާބު

ގޮތުގައި ހުއްޓާ ކުޑަކުއްޖާ1 އަދި ކުޑަކުއްޖާ 2 ފިހާރައަށް އައިކަމަށް ބުނެއެވެ. އަދި ކުޑަކުއްޖާ1 ގެއަށްގޮސް އެބަ އަންނަންނަކަމަށް ބުނު ދިޔަ ކަމަށް ބުނެއެވެ. އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 އޭނާ ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ ގެއަށް ގެންގޮސްދިނުމަށް ބުނިކަމަށެވެ...

59.ނާސިފް އާއި ޒިހާން ތަޙްޤީޤަށް ކިޔައިދިން ގޮތުން، ކުޑަކުއްޖާ1 އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 ހޮޓްޝޮޕްގެ ފިހާރައަށް ދިޔަ ދުވަހަކީ، 2015 ޖޫން މަހުގެ ދުވަހެކެވެ. ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ ވާހަކައިން އެނގޭ ގޮތުގައި އެފިހާރައަށް ދިޔަ ދުވަހަކީ 03 ރަމަޟާން 1436 އެވެ. އެއީ، 2015 ޖޫން 20 ވަނަ ދުވަހެވެ. ނަމަވެސް، ނާސިފް އާއި ޒިހާން ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ހެކިބަހެއް ދީފައެއް ނުވެއެވެ. ޒިހާނަކީ ޓޫރިސްޓް ވިޒިޓަރެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް ދައުލަތުން އެދިފައި އޮތްނަމަވެސް، އޭނާގެ ހެކިބަސް ނެގުން ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައި ވެއެވެ.

60.ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެހެން ހުރުމުން، ކުޑަކުއްޖާ1 އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 ދަރުވާގޮތުގައި ބަޔާން ކުރާ ހިނގާދިޔަ ހިނގިކަމަށް ބުނާ ނާސިފް ޗޮކްލެޓްބާރަށް ދިޔަ ދުވަސް އަދި ވަގުތު ބަޔާން ކޮށްދިނުމުގައި އެއްގޮތަކަށް މިވާހަކަ ހިއްސާ ނުކުރެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ އެއްބަޔާ ދެބަޔާނަށްވެސް ހިނގާދިޔަ ހިނގިކަމަށް ބުނާ ދުވަސް ހިނގައިދިޔަވަގުތު ކުޑަކުއްޖާ2 ހިނގާދިޔަ ގޮތާއި މުޅިން ތަފާތު ތަފްޞީލުތަކާއި ވަގުތެއް ކަމަށްވާތީ، ކުރީ ސާބިތު ކުރުމަށް އެވާހަކަތަކާ އާދަޔާ ހިލާފަށް ތަފާތުކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭތީ ވާހަކަތަކުގެ ނުވާނެއެވެ.

ކުށް ދުށުވެރިންގެ ސުވާލު:

61.މިމައްސަލައިގައި ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ބަރޯސާވާ ބައިތަކުން، ކުޑަކުއްޖާ ކިޔައިދީ ވާހަކަ އާއި އޭނާގެ ހެކިބަސްތަކުން ބަލައިގެން އިޙްސާސްތަކާއި ބަޔާނަކީ ކަރާމާތަކަށް، އެކުރިން ބަޔާންވެ ވާހަކަތައް ބަލައިގަނެވޭ ކުރިން އެކުވެރިންގެ ސުވާލު ހުރި ނަމެއް ގޮތް ފުރިހަމަ ދުވަސްވެސް ކުރިއަށްބެލުން ކަމެވެ.

62.މިމައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުޑަކުއްޖާ1 އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ ސުވާލު ހުރިގޮތް އެކުވެރިންގެ ތަހުގީގު ބަލާނަމަ އަދި އެކުވެރިންނަށް ގެނޭ ގޮތުން އާއިލާގެ ފަރާތުން ވާހަކަފުޅުން ސާބިތުވެއެވެ. މި

މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުޑަ ދެކުދިންނަކީ، ދަރުވާގައި ބަޔާންކުރާ ހާދިސާގެ މާކުރިން ފެށިގެން، އެކުދިންގެ އުޅުމާއި ސުލޫކާމެދު ސީރިއަސް ސުވާލުތަކެއް އުފެދޭ ގޮތަށް އުޅުމުންދިޔަ ދެ ކުދިންނަކަށް އެނގެއެވެ. އެދެކުދިން އެހެން އުޅެން މަޖުބޫރުވީ ޢާއިލާގެ ސަބަބުން ކަމަށް ވުމަކީވެސް ފެނާން ކަމެކެވެ. އަދި އެއީ ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާއި މަސްލަހަތުތަކަށް ރައްކާތެރިކުރުމަށް ދައުލަތުން އެކަށައަޅާފައިވާ އުސޫލާއި އިޖްރާއާތުތަކުގެ ހިމާޔަތުގެ ނަތީޖާ ކަމަށްވެސް ފެންނާނެއެވެ. ނަމަވެސް، އެކުދިންގެ އުޅުމާއި ސުލޫކު ހުރި ގޮތަކީ، އެކުދިންގެ ބަދަލު މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުރަން ސާބިތު ކުރާ ބާރުގަދަކަމުގައި ފަސޭހަ ބަލަން ކަމެކެވެ.

63. ކުޑަކުއްޖާ 2 މިބާރުތާ ހިނގި ރަށަށްގޮސް އުޅުނު ގޮތް އޭނާ ކިޔައިދީފައެވެ. އެގޮތުން އޭނާ ބަޔާން ކުރަނީ؛

> ..މާލޭން ބައްޕަގެ ރަށަށް (ރަށުގެ ނަން) ދިޔައީ 17 ޖޫން 2015 (އެއީ 30 ޝަޢުބާން 1436އެވެ.) ގައި ކަމަށެވެ. 2015 ޖޫން މަހު ފުރުކާދު (01 ރަމަޟާން 1436) ގެ 21:30 ހާއިރު، ސާޖިދު (ކުޑަކުއްޖާ2 ރައްޓެހި ފިރިހެން ކުއްޖެއް) އާއެކު (ރަށުގެ) ބޮޑުބަނދަރުން ދިޔައީކަމަށެވެ. އެތަނުގައި ހުންނަ ސާފުން ހަޓާއި އަރާ ހަމަވިތަކުން އަންހެން ކުއްޖަކު ހަޖޫޖާ އަޅު ހިފުނެވެ. އަދި އެތަނުން ބަހާލު ފެތުން ދުވީއެވެ. އެއަށްފަހު ފިރިހެން ކުއްޖަކު (އަލީ ކިޔާ) އައިސް އޭނާއާއެކު ދިއުމަށް ބުނިކަމަށެވެ. އެތަނުގައި 7 ފިރިހެން ކުދި ތިބި ކަމަށެވެ. އެތަނުގައި އަންހެންކުއްޖަކު ތިން ފިރިހެންކުދިންގެ ޓެންޓަށް ވަން ހުރިކަމަށެވެ. އެއަންހެން ކުއްޖާއަކީ ކުޑަކުއްޖާ1 ކަމަށެވެ. ގުޅުން މަންޖަރުން ސާޖިދާ އެމީހުންނާ ވަރަށް ގާތްކަން އެނގުނުކަމަށެވެ. ދިޔައިރު ކުޑަކުއްޖާ1 އާ ދެންތިބި މީހުން ތިބީ ބަނގުރާ ބޯން ކަމަށެވެ. ކުޑަކުއްޖާ2 ވެސް އެމީހުންނާއި ބައިވެރިވެގެން 3 އިންޗި ހުންނަ ވަރުގެ ތައްބަކުން 5 ތަށި ބަނގުރާ ބޮއިކަމަށެވެ. ކުޑަކުއްޖާ 2 ބަނގުރާ ބޮއީ މީހަކު މަޖުބޫރު ކޮށްގެން ނޫންކަމަށެވެ...

64. ކުޑަކުއްޖާ2ގެ ބަޔާނާއި އަދި ކުޑަކުއްޖާ2 އާ ގުޅޭ ގޮތުން ތަޙްޤީޤުކުރި އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓުން އެނގޭ ގޮތުގައި، ކުޑަކުއްޖާ2 އަކީ ޖިންސީ ކަންތައްތައް ނުހުއްޓޭ އަދި ގިނަ ބަޔަކާއެކު އެކަން ކުރާ ކުއްޖެކެވެ. އޭގެ ތަފްސީލުތަކުގައި ހަރަކާތްތަކުން ފިލްމުތަކުން ފެންނަން އެބަހުއްޓެވެ. މިރިޕޯޓުގައި ނުލިޔުނަސް، ކުޑަކުއްޖާ2 ގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑު ހުރި އެކުދިންގެ ބަޔަކު ބަލާ މިހާރުގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ސާބިތު ކުރާ މިންވަރަށް ފާހަގަކުރެވިފައި ކަން އެނގެއެވެ. ސުލޫކީ މިންގަނޑު ދަށް މިފަދަ، 16 އަހަރުގެ ކުޑަކުއްޖަކު އަމިއްލައަށް އޭނާއަށް، ގިނަ ބަޔަކާއެކު ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގާ، ބަނގުރާ ބޯ ތަކެތި ބޮއި ހަދާ ކުއްޖެއްކަމަށް ބެލެވިދާނެއެވެ. ވީމާ، ކުޑަކުއްޖާ 2 ގެ ބަޔާން ބަލާ ކަމުގެ މައްސަލަ ކަން ސާބިތު ކުރާނަމަ، ކުޑަކުއްޖާ2 އޭނާގެ އަމިއްލަ ނަފްސާގެ މިޒާޖު ބަދަލުކުރުމަށް ފުރުސަތު ދެވިފައެވެ.

65. ކުޑަކުއްޖާ1 އަކީ 06 ޖުލައި 2015 ގެ މާކުރިން ފެށިގެން، ބައްޕަގެ[7] ޝިކާރައަކަށް ވެފައިވާ ކުއްޖެކެވެ. ކުޑަކުއްޖާ1 އަކީ، ތަކުރާރަށް ޖިންސީ ގޯނާ ހިންގާ ކުއްޖެއްކަމަށް އޭނާ އަމިއްލައަށް ކިޔައިދީފައެވެ. އަދި އެކަމަކީ، އާއިލާއަށްވެސް ނޭނގި އޮތް ކަމެއް ނޫންކަން އެނގެއެވެ. ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ އެއްބަފާ ދައްތަ ކިޔައިދީ ގޮތުން؛

> ... ކުޑަކުއްޖާ1 ގޭގައި ނޫޅޭތީ ސްކޫލް ކުރިމުން ކުޑަކުއްޖާ1 އުޅެމުންދަނީ ކުޑަކުއްޖާ2 އާއެކު ކަމަށް ބުނިކަމަށެވެ. އެހެން އުޅޭ އިރު ކަނީ ކޮންބައެއްކަމާ އަދި އުޅޭނީ ކޮންތާކުންތޯ އެހުމުން، ކުޑަކުއްޖާ 1 އުޅުމުންދިޔަ ގެސްޓް ހައުސްތަކުގައި ކަމަށް ބުނިކަމަށެވެ. އަދި ކުޑަކުއްޖާ1 ގެއްލިގެން އުޅުނުކަން 05 ޖުލައި 2015 (18 ރަމަޟާން 1436) ގައި ފުލުހުންނަށް އެންގިކަމަށެވެ. އަދި ޖެހިގެން އައިދުވަހު (އެއީ 06 ޖުލައި 2015 (19 ރަމަޟާން 1436)) ގައި ކުޑަކުއްޖާ1 ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިޔަކަން އެންގިކަމަށެވެ. ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ ބެލެނިވެރިކަން ފުލުހުންގެ ސޯޝަލް ސަރވިސް ޙަވާލުކުރިކަމަށް ބުނެއެވެ. ފުލުހުން ބަޔާން ނެގުމަށްފަހު، ކުޑަކުއްޖާ1 އާއި އަ ރަފާލިބުން ގެއަށް ޒުވާނާއި ކަމަށް ބުނެއެވެ. އޭގެ ފަހުން ދުވަހެއްގައި(ތާރީޚު ނޭނގޭ) ކުޑަކުއްޖާ1 އެއްވެސް ތަނަކަށް ނުދާން ހުކުމްބަސް އަމުރެއް ނެރެފައިވާ ކަމަށާއި އިސާރާތު (ކުޑަކުއްޖާ ރައްކާތެރިކުރާ ފިރިހެން ކުއްޖެއް) އާދަޔާ ކުރީ ދަރިން ކަމަށް ބުނެއެވެ. އިސާރާތު އެކު ދަރިން އާއެކު މަސްލަހަތުގައި ގަނޑުގަނޑު ފައިސާ ހޯދުމަށް ކަމަށް ބުނެއެވެ. އަދި އެފައިސާ ހޯދަނީ އެކަން މީހުންނާއެކު ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގައިގެން ކަމަށް ބުނެއެވެ. އިސާރާތު މީހުންނާއި ގުޅިގެން ގެނައުމުން، އެމީހުންނާއެކު ކުޑަކުއްޖާ1 ޖިންސީގުޅުން ހިންގާ ކަމަށް ބުނެއެވެ...

66. މީގެ އިތުރުން، ކުޑަކުއްޖާ1 އަކީ، ބަނގުރާ ބޯއި، މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުން ކުރަމުންދާ ކުއްޖެއްކަން އެނގޭ ބަޔާން އެނގެން އޮވެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، ކުޑަކުއްޖާ 1 ބަޔާން ދިނުއިރު، އެކުއްޖާ، ސްކޫލް ކުރާ ފަރާތް ނޫން އެހެން ދިމާލަން ބަލައި ބައެއް ފަހަރަށް ބޮޑުންނާއި ދުނިޔެގެން "ވައިޓް" ޖެއްސި މަސްޖަރު ފެނެއެވެ. ކުޑަކުދިންނަށް ރައްކާތެރި ފަރިވަ މާހައުލެއްގައި ބަލަން ނެގުމަށް ޓްރޭނިންގައި އެކުލެވޭ މާނައަކީ، އެކުދިންގެ އަދަބު އިހްތިރާމް ނެތި ކުއްޖާގެ ސުލޫކު ހިފެހެއްޓި ގޮތަކަށް ބެހެއްޓުމަށް ދަރުސްތަކާއި ތަރުބިއްޔަތުގެ ވާހަކަ ކިޔައިދޭ ބަޔަކު ނެތުމެވެ. ތަރުބިއްޔަތުގައި ސްކޫލް ކުރިއަށް ފުރުޞަތުގައި ނުވަތަ

---

[7] ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ އުމުރުން 10 އަހަރުގައި އާދަމްގެ ބޭބެ އާދަމަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރިކަމަށް އާދަމް ބުނެ. އޭގެ ފަހުން އާދަމްގެ އަވަށްޓެރިޔަކު ކުޑަކުއްޖާ1 ފަހަރަ އެކިއެކި ފިރިހެނުންނާއި ޖިމާޢުކުރުމަށް ފުރުސަތު ހޯދައިދީ ބޭރުން ނުން އެފުރުސަތު ކުޑަކުއްޖާ1 އަކަށް ބައްޕަގެ ބާރުވެރިކަމެއްގެ ބޭނުމުގެ ހިންގައިގެން ދެންނެވިގެން އޮތެވެ. އެކަންކަމުގެ ކުޑަކުއްޖާ1 ގެ ބާއްޕާގެ ފަރާތުން ފަރުމާކުރި ފަރާތްތަކުގެ ދިރިއުޅުމުގެ އަސަރުތައް ބަލައި ނަތީޖާ އެނގެއެވެ. ބާއްޕާގަން ކުޑަކުއްޖާ1 ނަފްސާނީގޮތުން އޮންނަ ދަތިކަން ގާތްމީހުން ދެނެގަނެވިފައިވާ އެނގެއެވެ. އެކަންކަން ހިނގާދިޔައީ ޢުމުރުން ކުޑަވުން ޙާލަތުގެ ކުރިންކަންވެފައި އެނގެއެވެ.

ކުޑަކުދިންގެ މަސްލަހަތުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތަކާއި ދިމާއަށް ކުޑަކުއްޖާ 1 ދޫނެރެގެން އެފަދަ "ވައްތަރެއް" ޖައްސަން ކެރިދާނެ ކަމާމެދު ސުވާލު އުފެދޭތީ، ކުޑަކުއްޖާ1 އާ ސުވާލު ކުރިއިރު އެތަނުގައި ބަޔާނުގައިވެސް މިވީ ކޮށްފައިވާކަން ސުވާލު ނުއުފެދޭ ގޮތަށް އެތަން ފެނެންނާނެހެން ވީޑިއޯ ރެކޯޑިން ހަދަންޖެހޭ ކަމަށް ދެކެމެވެ.

ތިންވަނަ ނުކުތާ؛ ނުނިޔަތެއް އޮތުން:

67.މިމައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުޑަކުދިން ފަރުމާކުރުމުގެ ނުނިޔަތެއް އޮތްކަން ސާބިތު ކުރުމަށް ހުށަހަޅައިދިންގެ ހެކިބަހަން ބޮޑަށް ނުދީ ނިންމީ ހަނިހަރަކަން ނޫންކަމަށް ބުނާ ބުނުމާ ގޮތު ދިޔައެވެ. އެހެނީ، ކުޑަކުއްޖާ2 ކިޔައިދިން ވާހަކަތަކުގައި، އެކްސްޕްރެސް ފިޔަވައިން ދިޔައީ "މިސާލެއް" އޮތް ކަމަށް ބުން ކަން ދޭހަވާން އޮވެއެވެ. އަދި އެމިސަރަޔާ ފައިސާ ހޯދިކަމަކަށް ކަޑަތައް ކަމަށް ބަލައިގަނެވޭނެ އޮވެއެވެ.

68.މިހެން އެކަން އޮތްކަން އެނގޭއިރު، ދިރާގުން ހުރަހެއް ހުރި ސަރަޙައްދުގެ ބަހުން، ކުޑަކުއްޖާ1 " ...އެއީ އަސްލު އެނބުން ހިނގާދިޔަ ކަމެއްނޫން. ދެން އިނގޭތޯނުން ހެއްކާ އަމިއްލަނިޔަ ވަރަށް ގާތް ބައްޕާ....އާ ބާޒިހުން ރަނގަޅަވާފި ބުރުވީޕްތާއް..." މިހެން ބުނެފައިވާއިރު، މިވާހަކަތަކާއި ކުޑަކުއްޖާ2 ކިޔައިދިން ވާހަކަތައް ގުޅިގެންދާ ގޮތް ނުބެލުމަކީ ކުރިމަތީން ކަމެއް ނޫނެވެ.އެހެނީ، އެއްވެސް ހައްޤެއްގެ ބަހަށް ނުވަތަ ކުޑަކުއްޖާގެ ބަހަށް ބަރާބަރުކޮށްގެން މައްސަލަފަދަ އުފެދިގެންދާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއްނެތި މިންވަރަށް ސާބިތުވާކަމަށް ނިންމާއިރު، ހުރަސްހުރުމުން ހުރި ކުށްކަމެއް ދެއްކޭނެ ކަމުން، ގޮތް ބަލަހައްޓަން ކަމަށް ދެކެމެވެ.

ނިންމުން:

69. ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެކުރުން ހުކުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:140/Cr-C/2019 ޤަޟިއްޔާއިން އިސްތިއުނާފު ކުރާ އަބްދުﷲ ފަރުހާދުގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރެވުނު ކަމަކީ ކުޑަކުއްޖާއެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި އަތްލުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުވާކަމަށް ކޯޓުން ނިންމި ހުކުމް ބާޠިލު ކުރަންޖެހޭ ކަމަށް އަހުރެން ދެކެމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް ރައުފު

70. މިމައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޒާމްގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ރައުޔު

71. މިމައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޒާމްގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެހެން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 140/Cr-C/2019: ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގައި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ޢަބްދުﷲ ފަރުހާދުގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުކޮށްފައިވަނީ، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި އެއްގޮތަށް ނޫންކަމަށްވާތީ، އެޙުކުމުން ޢަބްދުﷲ ފަރުހާދުގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުކުރި ބައި ބާޠިލުކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޒާމް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް